

HIIA LAPS

Hind 11 krooni



Sarvikutest
Minijänes
Ajas rändav LEGO
Barbie lõiked

Järjejutt
Ristsõnad
AUTOPOSTER



Kate:

Kui ma olin kümne aastane, siis meeldis mulle laulda, muusikakoolis klaverit mängida ja peotantsuringis käia. Peotantsu valisin oma hobiks algul ilusate kostüümide pärast, aga hiljem tõmbasid mind ka sartsakad rütmid.

Õppisin Keila Keskkoolis lauluklassis, ja koos parima sõbratari Triin Tomingaga läksime ükskord isegi Estonia lavale, et B. Britteni "Korstnapühkiija" etendust päästa. Tüki alguses teatasid näitlejad, et nende trupist on paljud haigeks jäänud, ja küsisid, kas ehk saalis pole kedagi, kes tahaks neid aidata... Meie Triinuga jooksimise lavale ja võtsime end rõõmsalt näitlejate kõrvale ritta. Aga siis selgus, et lavastuses oli küll selline küsimine ette nähtud, kuid tegelikult kedagi lavale ei oodatud. Olime äärmiselt pettunud, kui meid saali tagasi saadeti.

Aga ega see olnud esimene kord, kui suurte inimeste käest petta saime: lasteaias sõime Triinuga kõigest jõust niiti, sest keegi naljahammast oli rääkinud, et muidu ei saa suurest peast lapsi... Hea, et kasvataja peale sattus. Nii et ei maksa alati ka suurte juttu uskuda!

2 Kaks küsimust

Missuguses suvelaagris oled käinud? Kas laagreid on piisavalt?



Kohe, kui päike muutus soojemaks ja heledamaks ja lumi lubas peatselt ära sulada, hakkas Triibu-Liine Nessuke unistama suvest. Seepärast ta esitaski lastele seekord niisugused küsimused.



Liis:

☺ Mina tahaksin küll laagrisse minna – kõige rohkem meeldiks mulle muidugi ratsalaager, sest mulle meeldivad hobused.

☺☺ Lastel võiks rohkem igasuguseid laagreid olla. Igaühele selline, mis talle meeldib!



Maret:

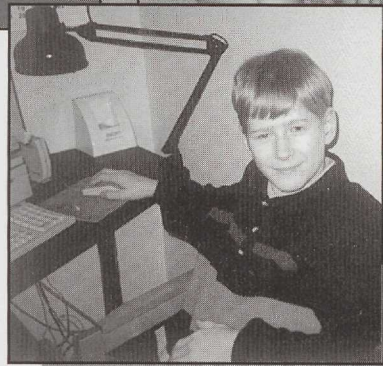
☺ Olen käinud malelaagris Viljandis ja võib-olla lähen sinna veelgi, sest maletada mulle meeldib ja laagrid on ka vahvad, sest maletajad pole üldse sellised tukunuiad, nagu neist vahel arvatakse. Mürada ja möllata saab küll! Veel olen käinud tantsulaagris, sest vahepeal tegelesin peotantsuga. See laager oli Käsmus. Aga telklaagris ma kahjuks veel olnud ei ole.

☺☺ Ega ma täpselt ei tea, aga arvan, et laagreid on päris palju – kui ikka väga tahad, siis saad sinna minna küll.

Jari:

☺ Laagris olen käinud ainult üks kord. See oli skautide laager, ja mulle seal igatahes meeldis. Aga tegelikult meeldis mulle veel rohkem Hiiu maal suvilas, kus me ühe sõbraga ehitasime lakast leitud laudadest endale maja – vundamendiga ja puha.

☺☺ Mulle paistab, et ega neid suvelaagreid eriti palju ei ole.



TULE PUHKAMA LASTEKAITSE LIIDU SUVELAAGRISSE!

REMNIKU LASTELAAGER

- I 09.06 - 20.06
 - II 23.06 - 04.07
 - III 07.07 - 18.07
 - IV 21.07 - 01.08
 - V 04.08 - 15.08
 - VI 18.08 - 29.08
- Vahetuse pikkus 12 päeva
Tuusiku maksumus 1320.-

PIVARROOTSI LASTELAAGER

- I 09.06 - 20.06
 - II 23.06 - 04.07
 - III 07.07 - 18.07
 - IV 21.07 - 01.08
 - V 04.08 - 15.08
 - VI 18.08 - 29.08
- Vahetuse pikkus 12 päeva
Tuusiku maksumus 1320.-

Sul on võimalus valida puhkuse veetmist kahe Lastekaitse Liidu suvelaagri vahel.

Pivarootsi õppe- ja puhkelaager asub kaunis mererannas Läänemaal.

Alates 1996.a. sügisest kuulub Lastekaitse Liidule Remniku lastelaager, mis asub Peipsi järve kaldal, Ida-Viru maak.

Järgmises numbris avaldame info teiste vabariigis toimuvate suvelaagrite kohta.

HAKAKE JUBA SUVEPLAANE TEGEMA!

"Laps ja puhkus" programmijuht Helga Eichen (22 681 728)



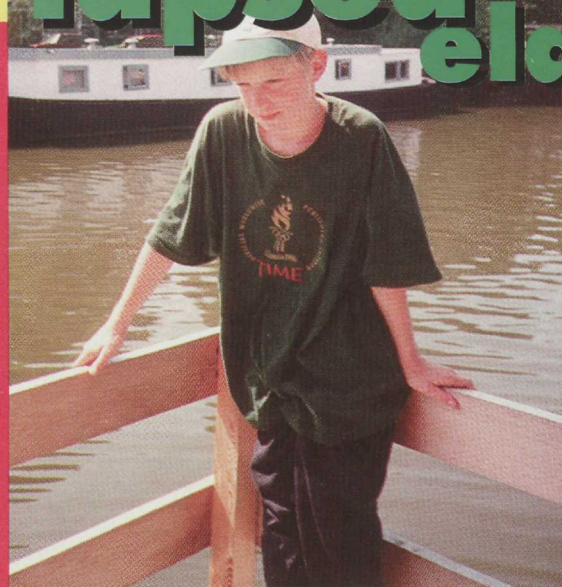
Ka Kate tegeles koolipõlves peotantsuga. Sellel pildil on ta kümneaastasena tantsu- võistlustel.

Ajakiri Hea Laps ilmub kord kuus, tellimisindeks on 00552. Väljaandja Lastekaitse Liit

EESTI Pärnu mnt. 59, Tallinn, EE 0001 Tel. 681 728

Toimetaja LEELO TUNGAL
Projektijuht KATRIN VAHER
Kujundajad ANNELIIS AUNAPUU ja VIVIKA KALT
Esikaanel MARIA ROOMETSA joonistus

Mõned HOLLANDI lapsed elavad vee peal



Möödunud suvel käisin Hollandi linnas Groningenis kohtumas teiste maade lastekirjanikega ja loomulikult tundsin huvi ka selle vastu, kuidas elavad sealsed lapsed. Peab ütleva, et kõik lapsed, kellega kohtusin, olid sõbralikud ja jutukad – võib-olla tuleb see sellest, et Hollandis elab rahvas väga tihedalt koos ja nii lapsed kui suured on harjunud igal sammul üksteisega arvestama. Hollandis on üle 15 miljoni elaniku – kümme korda enam kui meil -, aga maad on neil peaaegu 4000 ruutkilomeetri jagu vähem kui meil Eestis...

Elu nagu laevaköögis!

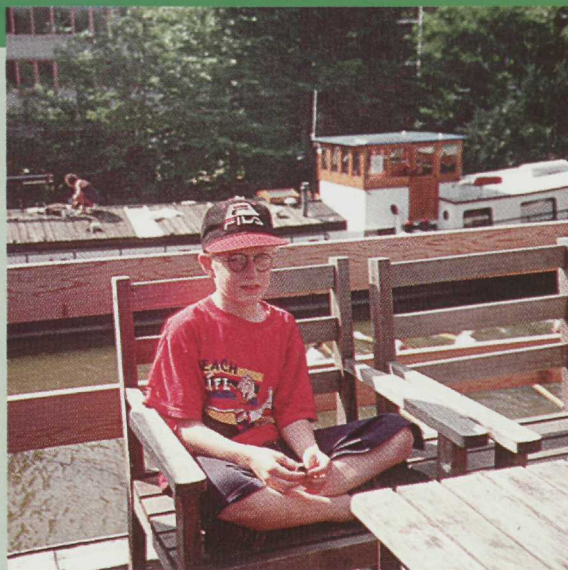
Aga hollandlased vett ei karda: kuna nende linnu läbivad risti-rästi kanalid, siis ehitavad paljud neist oma majad otse vee peale. Bob ja Jacob van Oosterhautid elavad näiteks laeval, mis kannab nime "Morgenster" – Koidutäht. Nende naabriteks on purjekad ja mootorpaadid, ja "vastasmajaks" on samuti laevelamu. Poisid ei imesta põrmugi, kui hommikul ärgates leiavad, et vastasmaja-naabrid on oma elumajaga tükki kadunud: ju nad siis panid mootori tööle ja pöörasid kusagile kalale!

Sügisel ja talvel elavad Bob ja Jacob täpselt samasugust elu nagu maapealsete majade lapsed: hüppavad hommikuti jalgratta selga ja kihutavad kooli. Aga suvel on neil lõbu laialt: pistavad oma elamu röödül mõne saiakese pöske, tõmbavad ujulestad jalga – ja hüppavad "üle ukse" vette. Seestpoolt ei jää aga laevelamu harilikule sugugi alla: siin on elekter, gaas, telefon, WC, vann ja dušš, rääkimata isa arvutikabinetist

ja majandusruumist, kus seisab kaks pesumasinat... Bob ja Jacob on oma laevakoduga väga rahul – eriti tore on talvel, kui veele tõmbub jääkirmet ja luiged-pardid toksivad nokkade-ga akendele: nad on harjunud sellest perest külakosti saama.

Hollandis ilmub kogu ni laevaelanike ajakiri "Woonboot", ja Bobi-Jacobi ema Heleen töötab selle toimetuses. Isa Eccol on aga väike raamatupood – ja lugemist peab ta muusika kõrval oma suureks hobiks. Üks põhjus laeva "kodustamiseks" oligi see, et seal võib naabreid häirimata kasvõi kesköösel pilli mängida!

Groningenis on peale Bobi ja Jacobi kodu veel 474 sellist laevelamut, ja Madalmaades kokku on neid enam kui 20 000! Ei maksa arvata, et laevu majadena kasutavad inimesed on "paadipealsed" – enamasti ehitavad



kodud vee peale keskmise rikkusega hollandlased, kes armastavad rahu ja omaette olemist. Mõnda laeva kasutavad kunstnikud ateljeena, mõnes peetakse kontserte, ning üks laev on muudetud kodutute kasside varjupaigaks! Kõik kassid käivad, muide, Hollandis ringi, rihmakedes kaelas, ja hollandlased paistavad üldse loomi väga armastavat. Aga sellest pikemalt teine kord.

Leelo Tungal

Tere, loom!

Minu jänes



lapselikud tegemised tegemata, tehakse need tavaliselt ära täiskasvanuina. Kuid kas loomapidamist saab pida lapselikuks. Kas pole see mitte tingitud lapses säilinud värskusest, mis lausa kisendab elusa looduse järele? Aastad aga matavad tavaliselt

enda alla kunagise värskuse ja meist saavad niinimetatud täiskasvanud. Üks tuntud füüsik on öelnud, et ta oli võimeline avastama seda, mida teised ei näinud tänu sellele, et ta oli endas suutnud säilitada lapseliku maailmavaate ja uudishimu, otsides täiskasvanuna vastuseid lapselikele küsimustele.

Pöördumist looduse poole võib ka tõlgendada kui võimalust säilitada eneses lapselikku.

Ma võin tundide kaupa teda vaadata. Esmapilgul võib tunduda see mõttetuna, kuid minu arvates on

Siin ta nüüd on, justkui liialt vara saabunud lihavõttejänes, pidades tõsist võitlust diivanile jäetud käterätikuga. Tundub, et ta on siin alati olnud, sest tema siinolek tundub äravõetlemata loomulikuna, kuigi nägin teda esmakordselt kõigest paari nädala eest. Ta istus võõrastavalt ringi vaadates ühes Tallinna loomapoos üle keha värisedes ja iga vähimagi heli korral kõrvu kikitades. Seal ta otsingi ilma pikemalt järele mõtlemata.

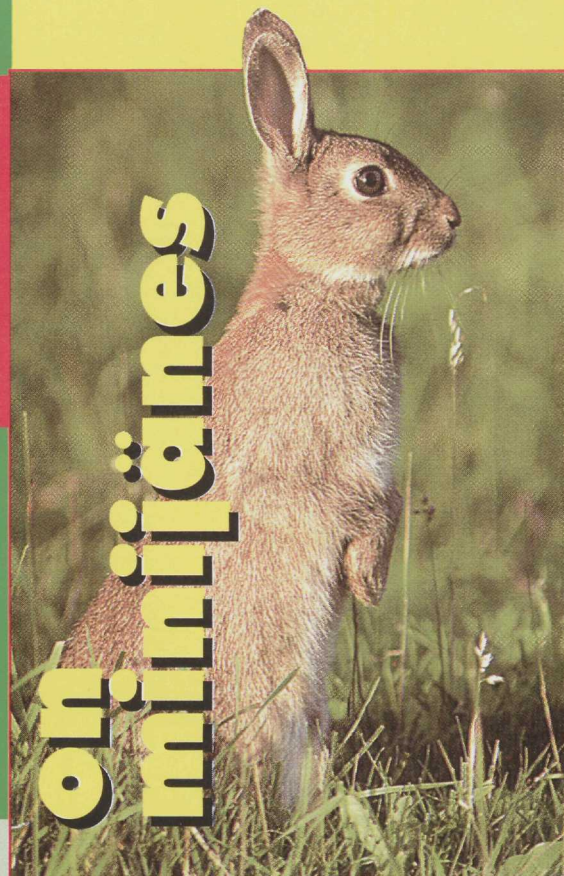
Esmapilgul võib tunduda imelik, et tütarlaps, kes lapsena pole kunagi endale palunud looma osta, kaheksateistaastasena ostab endale jänese.

Tegelikult sai lugu alguse sellest, et ma tahtsin kellelegi teha unustamatut kinki. Ta oli palunud mult midagi mälestuseks ja ühtäkki tahtsin ma selle inimese mällu jääda just nimelt jänesena.

Olles aga veidi aega olnud jänesega, tuli mul tõdeda, et ta oli vaid mõne hetkega muutunud lahutamatuks osaks minust, mistõttu kingitus jänese näol jäigi tegemata. Miskipärast tundus mulle korraga elu ilma jäneseta ühekülgsem. Võib-olla olin ma teda alati vajanud, julgemata endale seda tunnistadagi.

Õeldakse, et kui nooruses jäävad

onini jänes



jäneselt palju õppida. Temast võib välja lugeda palju enam kui mõnest targast raamatust.

Kui keegi ei suuda otsustada, kas võtta loom või mitte, tuleks esmalt pilk pöörata enesesse. Kui teis on peidus vajadus tema järele, ei tohiks seda alla suruda, kui teis aga puudub tõeline tahtmine, saaks temast vaid justkui teiste soovitusel ostetud raamat, mis hakkab nurgas tolmu koguma, sest teie jaoks jääb ta mõistmatuks.

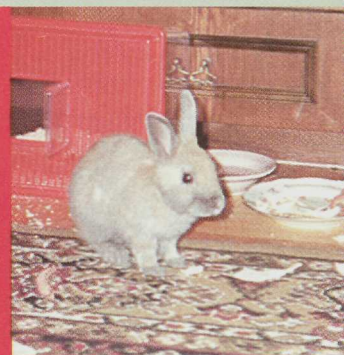
Maia Tüür

Kristo Klaassen (Väikeloomade kliinik MAXI):

Jänesele tuleks anda päevas 100-150g toitu, 500-700g vett. Talvel andke jänkudele heinu ja juur- ning puuvilju, suvel muidugi ka värsket rohtu. Lemmikloomade poes müüakse ka spetsiaalset jõutoitu, mida antakse jänkudele 2-3 korda päevas.

Jänes peab oma hambaid kulutama, seetap andke neile pestud mustika-, pohla-, pihla-, haava- või pajuoksi.

Ja veel üks isevärki asi: ärge pange pahaks, kui teie lemmik vahel mõne oma pabula põske pistab. Nende nn. "ööpabulate" kaudu saab ta kätte vajalikke valke ja vitamiine. Tema ju apteegis ei käi...



Mida linnajänes sööb?

Meie looduseuurija HARRI JÖGISALU

✪ Lemmikraamat lapsepõlves?

Esimene raamat, mille pilte ikka uuesti vaatasin, järgi joonistada püüdsin ja nurusin, et jutte ette loetak, oli Carl Robert Jakobsoni "Kooli lugemise raamat". Ega ma pisikesest peast aimanud, kui tähtis raamat see on, ja ta kaduski mul pikaks ajaks silmist. Alles hiljem oli suur avastus ja jälleleidmise rõõm seda lugemiku käes hoides. Vist kolmandas klassis elasin "Kevade" Arnole südamest kaasa, kui va Imelik oma kandlega talle Teele pärast tuska tegi.

✪ Lemmiktoit?

Lapsest peale seenekaste kartuliga, hapukurk peale hammustada. Magustoiduks oli kaerakile piima ja suhkruga. Oskan ise ka keeta kaerakilet, nii nagu vanaema seda tegi.

✪ Lemmikvärv?

Otse ei oska öelda. Väga meeldivad tumelillad jorjenioided.

✪ Lemmiktund koolis?

Kodulugu, hiljem ajalugu. Seal polnudki midagi õppida – kõik jäi iseenesest meelde, on mees tänaseni.

✪ Kõige ebameeldivam tund?

Ei ütleks, et oli ebameeldiv, aga laulmise tunnis tahvli juures noote kirjutama kutsumist kartsin küll.

✪ Kas Sul on eeskujusid või lemmikkangelasi?

Lapse- või kooliajast ei mäleta eeskujusid. Kui pärast kooli asusin õpetajana tööle, olid mitmed mu oma õpetajatest mees – algkooli päevilt, veel enam keskkoolist. Tallinna Kaubandus-Ärinduskeskkoolis ja Kommertsgümnaasiumis õpetasid tuntud ja tunnustatud õpetajad, õpikute autorid, oma alast innustatud pedagoogid. Nende töös oli, mida eeskujuks võtta.

✪ Kas oled saanud kahte?

Missuguses õppeaines?

Saksa keel oli õppeaine, millega kaks aastat maadlesin, et mahajää-

Saan Heale Lapsele anda ainult oma suurest peast tehtud pildi. Lapse- ja koolipõlvfotod läksid kaduma. Esimene pilt minust tehti kaheaastaselt ja sellel olin ma paljasjalgne põngerjas, seljas vööditiibuline suvine särkpüks-ülkond, nägu nutune, pikad valged kohevad lokid õlgadeni.

Olin kartnud "ülesvõtmist", nagu tol ajal öeldi. Mõelge ikka: laps tõsteti püsti toolile seisma, võõra onu ette, kes pugus oma kolmjalal seisva klaassilmaga kasti taga üle pea musta rätiku alla. Palju lapse hirmutamiseks veel vaja oli!

must tasa teha, ja lõpuks sain kindla kolme kätte. Nimelt ei õpetatud maa-algkoolides üksvahevõõrkeelt – oli selline imeulik aeg.

✪ Parim sõber koolis? Praegu?

Algkooli päevilt kaks sitket klassivennda: Arno Koppel ja Martin Reeder. Sõda viis nad Venemaale, kuhu jäljetult kadusid. Kommertskoolis Arpad Arder. Tema mitmenda põlve eesti intelli-

gent, mina talupoiss, ometi sobisime hästi. Sõprus jäi alatiseks, ehkki temast sai veendunud vaimulik, minust naturalist.

Praegu oleks ülekohtune kedagi lähedastest mõttekaaslastest eelistada, pealegi mitmest valdkonnast: õpetajatöö ajast, looduse- ja ajaloo-huviliste ning kirjanike perest. Kõneldakse südamesõbrast, kellele võib kõik ja kõigest rääkida. Minul jääb ikka midagi ainult enda teada, on nagu punn lähkri ees, tilkagi ei tule läbi. Öeldakse: kinnine inimene.

✪ Kelleks tahtsid saada?

Õpetajaks.

✪ Kõige ilusam päev lapsepõlvest?

Ilusamad päevad olid need, kui päris poisikesena, hiljem vanemas koolieas sõitsin linnast maale sünnikoju, kitsarööpmelist teed Virtsu poole. Vahtisin vaguniaknal möödalibisevaid Lääne-Eesti puisniite, põlde ja talusid, ahmisin jaanipäevaeelse Eestimaa kasesalude ja õitsvate aasade lõhnu.

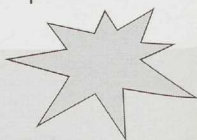
✪ Kas Sul lapsi on?

Mis on nende nimed?

Tütar Miina. Minu suguvõsa neljas Miina viimase saja aasta sees.

✪ Millega tegeleksid, kui oleksid praegu laps?

Sellele saab rohkem soovitusi korras vastata. Tahaksin kõhku lugemise ja arvuti käsitlemise selgeks saada ning mingit võõrkeelt õppida. Koduukse alla rajaksin lillepeenra. Lilled on ilusad ja nõuavad, et nende läheduses oleks kõik hooldatud ja korras.



Punarinid

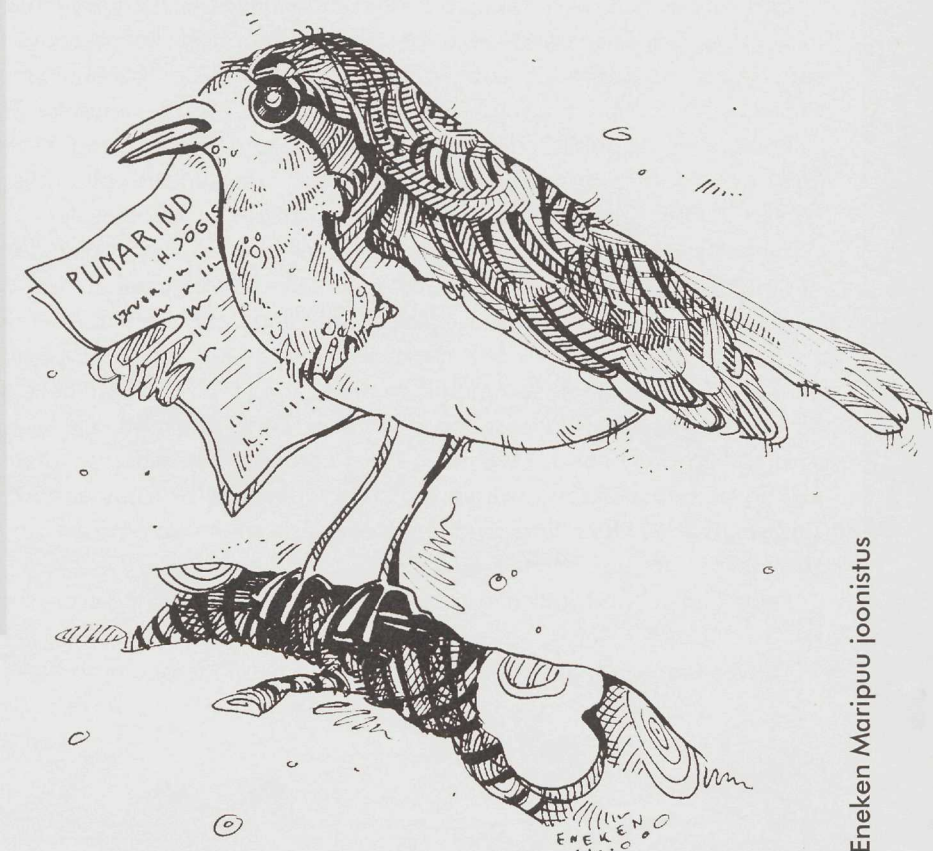
Harri Jõgisalu

Suvekodu aias on mul palju aastaid saatjaks olnud väike laululind punarinid, keda ei vahe ta ära ühegi teise linnuga ei aias ega aiataaguses võserikus – tundemärgid on tal selleks liiga selged: pruunikashallil sulestikul punaroostekarva vest ja kaelus.

Punarinna on mul lähedasemad suhted kui ühegi teise linnuga. Aias ja maja lähedal metsas on linde palju: flööti puhuv uhke kuldse nokaga muusträstas üleval katuseharjal, laulurästas aia taga kuuseladvas, ringisagivad tihased (neid on mitu: rasvasoo-, sinitihased), agar puukoristaja, linavästrikupaar ja mitmed põõsaslinnud, keda võib vaid laulu järgi ära tunda. Aga kõik nad ajavad aina oma asja: kas siristavad laulda või on putukajahil. Minust ei tee rohkem välja, kui valvavad, et neile liiga lähedale ei tule – lendavad vurtsti! minema. Punarinid, vastupidi, tuleb ja hõikab haledalt, kui talle näib, et teda pole tähele pandud. Hoiab oksaraost või aiateibast kinni, tuleb oma imepeentel jalgadel hüpeldes veelgi lähemale ja silmitseb mind üksisilmil.

Olen teda kõnetama hakanud, küsinud, kust tuleb, kuidas tal läheb. Ega vastust inimkeeles ju ei saa, aga teinekord ta laulab. Poeb põõsasse ja seal algul nagu siristab, siis vilistab heledalt ja lõpetab viisi nukral toonil. See on ilus laul, mida ikka kuulda tahaks.

Vastused küsimustele punarinna kohta tuli otsida raamatuid. Neis on öeldud, et meil kutsutakse teda ka lepa- ja risulinnuks. Kas heameeleks või pettumuseks, ei oska öelda, leidsin et mina üksi ei pea teda oma linnuks – punarinna ja tema tempudest on kirjutatud raamatuid; punarinid on rändlind, ka läbirändaja. Võib peh-



Eneken Maripuu joonistus

mel talvel meilgi talvituda. Et ta on kevadel varane ja sügisel viimane, seda teadsin isegi. Olin otsinud punarinna pesa põõsastest, ülevalt okste vahelt, ja mitte leidnud. Pesa on tal hoopis maas kännualuses samblakoopas.

Uudishimulik on see linnuke ka. Sügisel hämaras metsaaluses kuuse- ja kaseriisikate korjel on ta olnud mul rohkem kui ühel korral saatjaks. Tuli ja näitas enda, lendas ees või järel, viskas saba selga, laskis tiivad longu ja tegi oksal kukerpalli, vaatas teraselt, nagu ootas, et ütleksin midagi. Aga millal on seenelisel aega lindu imetleda, kui riisikanööbid reas kuuskede all või kollased võiseened nagu munakoogid sambla peal korjamist ootamas! Heameel on küll punarinna metsas kohata, pealegi, kui ta nii lähedale hoiab ja kangesti näha tahab, mis ma tean või mida

maast leian.

Sel kevadel aiamaal kaevates, külvates ja suvel maasikaid korjates töö vahel hinge tõmmates tundsin, et millestki on puudu – punarinna polnud. Arusaamatu asi, mis vaevas terve suve: kuhu ta kadus? Tundsin end sellest olevat puudutatud või maha jäetud. Naljakas, õieti naeruväärt – väikese linna pärast ei tea, mida mõelda.

Ja sügisel, kui tööd olid aias lõpuks korral, ilmadki vihmast vettinud ja mets raagus ning uduvines, kostis korraga hele tsipp-tsi!

Mu selja taga ploomipuu oksal vonksutas end punarinid! Vilust ilmast kohevil ja ümmargusem kui suvel, aga ikka vilgas ja uudistav.

“Nüüd alles tuled! Terve suve lasksid oodata!” oli mul etteheide keelel. Ometi tundsin: minu jaoks oleks nagu päike pilve tagant välja tulnud.

Nõiutatud loss

Elas kord prints, kes oli leidnud endale kauni printsessi, nendest pidid saama seppade lossi uus kuningas ja kuninganna. Lossis elas palju igasuguseid seppasid: kullassepad, kellassepad, kingsepä, rätsepä, sadulsepad, raudsepä, puusepad, püttsepä jne. Kõik olid oma ala meistrid. Eriti kuulsad olid lossi kullassepad, kes oskasid valmistada ilusaid ehteid. Ühtegi soss-seppa lossis ei tuntud.

Enne pulmi oli printsil vaja korda ajada mõned pakilised asjad. Niisiis, ühel päeval lahkus prints lossist. Seda aega varitses lossi kõrval tiigis elav kuri nõid. Vaevalt oli prints lahkunud, kui nõid moondas lossi kooliks ja kõik selle meistrid õpilasteks. Printsessist sai koolmeister.

Esimestes pinkides istusid kullassepad ja kellassepad, teistes pinkides muidu-sepad. Päevast päeva pidid nad palehigis õppima, sest olid unustanud kõik oma oskused. Kullast oli saanud kassikuld, siidi-sametit ei tundnud keegi. Kellad olid rikkis. Midagi ei tulnud enam välja. Kõik ootasid paremaid aegu.

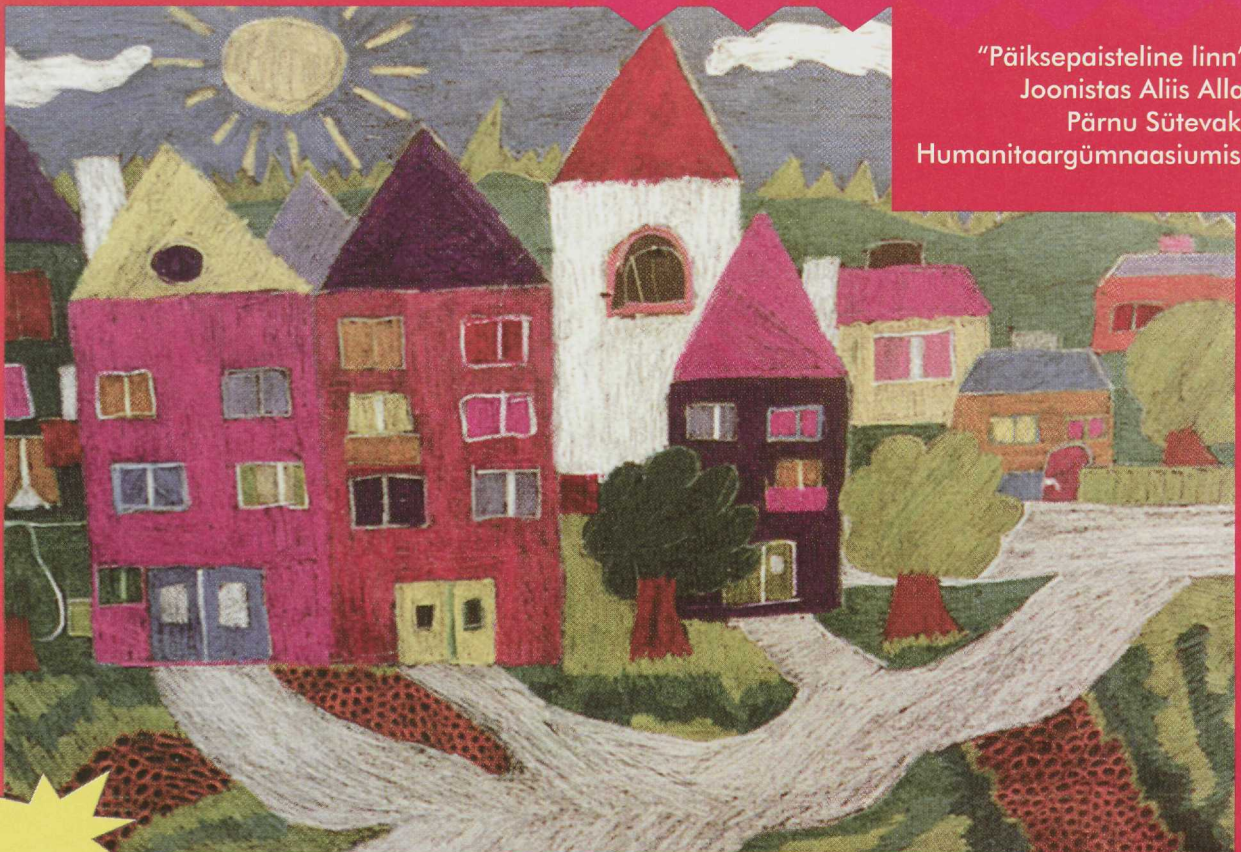
Ükskord jõudiski kätte päev, millal prints tagasiteel leidis end Lossiplatsilt. Kõik oli seal tundmatuseni muutunud. Prints seadis sammud lossi poole, kuid lossi ei olnud. Selle asemel oli hoopis teine maja. Tiigist oli saanud Viik, ilusast alleest aga Ehte tänav. Prints astus majja ja kõndis seal ringi. Lossi varakambrist oli saanud "Brando" pood. Kõik oli võõras ja arusaamatu. Miski ei meenutanud talle lossi. Seda seni, kuni ta jõudis Va klassi ukseni. Niipea, kui ta astus üle ukse, muutus kõik: koolimajast sai jälle loss, nõidusest sai vabaks kogu klass. Vaevatud õpilased asusid rõõmuga oma meistritööde juurde. Ja mis kõige tähtsam: koolmeister sai taas kauniks printsessiks.

Peagi olid pulmad, kõik olid lõbusad ja õnnelikud. Ja kui nad ei ole surnud, siis elavad nad seal veel kaua-kaua.

Rahvas teab rääkida, et koos noorpaariga asusid lossi elama ka õnnesepad.

Ken Raondi Haapsalu Gümnaasiumist

Kirjalaps



"Päiksepaisteline linn".
Joonistas Aliis Allas
Pärnu Sütevaka
Humanitaargümnaasiumist.

Amazonase loomariik



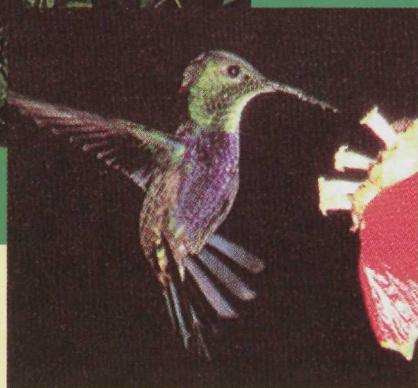
Amazonas on pikkuselt maailma kolmas jõgi, ja ta voolab läbi maakera kõige suurema vihmametsade ala. Amazonase vihmametsades elab mustmiljon loomaliiki. Seal on hiigelsuuri ämblikke ja boamadusid, seal on hulljulgeid rändsipelgaid, kes kugistavad alla kõik, mis nende teele ette jääb...

Sealseid loomi pole just kerge jälgida. Mõned loomad tegutsevad ainult öösiti, mõned peidavad

end metsa varju. Mõned loomad elavad aga puulatvades. Seal imevad hiigelsuured liblikad ja pisikesed koolibriid õienektarit ning papagoide kituvad okstelt toiduks pähkleid ja puuvilju. Vihmametsa "ülakorrusel" elab ka palju ahviliike. Mõned neist on nii pisikesed, et mahuvad ära inimese peopessa.

Koolibrisid kutsutakse nende erk-savärvilise sulestiku tõttu ka lendavateks kalliskivideks. Brasiillased nimetavad neid ka lillesuudlejateks.

Aboma ehk vikersilehuulboa on haruldane ja mittemürgistest madudest ehk boadest üks väiksemaid. Ta kasvab 120 cm pikkuseks, hoidub põõsastiku varju ja toitub väikestest imetajatest. Ohvri kinni püüdnud, "kallistab" ta selle surnuks ja neelab koos naha ja karvadega alla.



Lõuna-Ameerikas elab 16 liiki aarasid. Viimasel ajal on linnukaupmehed neid agaralt jahtima hakanud.

Kaiman on alligaatorite sugulane. Ta võib elada umbkaudu 40 aastaseks. Tõmmu kaiman võib isegi üle 4 meetri pikkuseks kasvada.

Liblikas joob kaimani soolaseid pisaraid.

Tapiir toitub lehtedest, puuviljadest ja veetaimedest. Tavaliselt elab tapiir küll maismaal, kuid ta on ka hea ujuja ja sukelduja.



Austria "Philipp und Faxist" Lastekirjandusmaja loal refereerinud
Ines Mägi



Gudrun & Morus

Maarja Vaino

Kutsikas toodi majja ühel päeval, kui Gudruni kasuisa turul oli käinud. Ilmselt lootis ta sellest kasvatada hea valvekoera. Ent juba esimesel paaril päeval selgus, et loom eelistab koigile vaieldamatult tüdrukut ning Gudrun oli ka see, kes pani koerale nime – Morus.

Gudrunit loomulikult erilist koerakasvatajat polnud, vähemalt ei

suutnud ta koerasse tigidust süstida, ja peagi olid kõik leppinud tõsiasjaga, et koerast saab rohkem tüdruku mänguseltsiline kui valvur. Õieti ei hoolinudki keegi sellest, kuna Gudrunist hooliti üldse vähe. Tema vanemad olid surnud ning kasuvanemad tundsid rohkem huvi alkoholi kui tüdruku vastu. Seetõttu oli Gudrun õnnelik, et on endale viimaks ometi sõbra ja mängukaaslase leidnud ning kiindus koerasse niivõrd, et lasi tollel ennast paari kilomeetri kaugusel asuvasse külakooli saata ja käis siis temaga vahetundidel mängimas. Koolis polnud Gudrunil erilisi sõpru, kuna tüdruk oli siia kolinud alles hiljuti, pärast vanemate surma, ja oli endasse tõmbunud ega soovinud kellegagi lähemat tutvust sobitada. Peagi ei pööranud ka teised üksikule koeraga sõbrustavale tüdrukule enam eriti tähelepanu ning ausalt öeldes ei pandud täheleegi, kui ta juhtus koolist puuduma.



See oli umbes aasta hiljem, kui Gudrun Morusega jalutamast tuli



ja kogemata kasuvanemate vestlusele peale juhtus.

"Palju sa talle võlgu jäid?" küsis naisehää, mis oli eilse peo tõttu üsna kare.

"Täpselt ei mäleta, aga päris piraka summa. Aga ära muretse, mul on juba üks mõte, kuidas raha saada. Pealegi vähendab see omakorda meie kulusid..."

"Jah?"

"Müüme koera maha. Niikuinii pole temast midagi kasu, jälgub ainult plikaga ringi ja on üldse üks muidusõõja. Sätime ta välimust, kiidame, kui hea valvur ta on ning saamegi korraka kahest probleemist lahti. Mis sa arvad?"

"Aga tüdruk? Ta on loomasse väga kiindunud!"

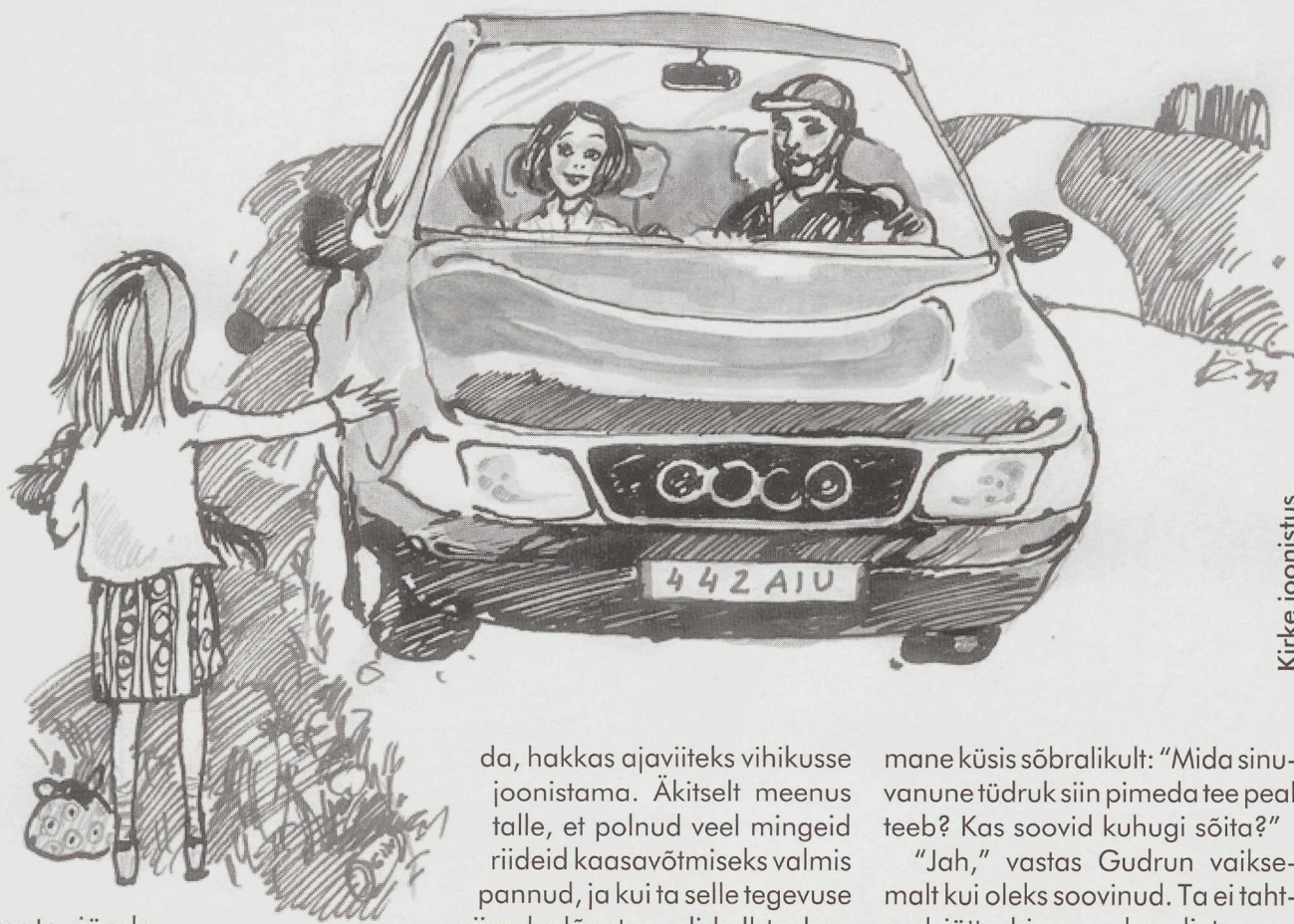
"Ah, tema olgu õnnelik, et me üldse ta oma kaela peale võtsime, mis nõudmisi tal siin veel esitada on!"

"Millal sa turule lähed?"

"Homme-ülehomme. Aga plikale sellest mitte üks sõna! Selge?"

"Selge."

Nais- ja meeshäääl jätkasid juttu, Gudrun aga seisis justkui kivistunud ukse taga. Nad tahtsid Moruse maha müüa! Ja tema? Olgu õnnelik, et siin saab olla! Mille üle õnnelik? Et alalõpmata toimuvad peod ja prassimised tal öösiti magada ei lasknud? Et hommikul tihtipeale majas midagi süüa polnud? Et teda vaadati nagu tühja kohta, ei raatsitud poetada paari lohutavat sõnagi, kui igatsus vane-



Kirke joonistus

mate järele
teda lausa tappa tahtis?

Ja tema ainus rõõm – Morus – tahetakse temalt samuti ära votta? Ei, see ei tohtinud juhtuda! Gudruni peas oli küpsenud plaan, mille ta otsustas kindlameelselt täide viia. Ta lahkub! Ta põgeneb koos Morusega niipea, kui kasvanevad magama jäänud, ja katseb ise kuidagi hakkama saada. Paari päeva eest oli Gudrun saanud 13aastaseks ning oli kindel, et on juba küllalt vana elus ise toime tulemaks.

Õhtupoolikul hiilis Gudrun sahvrisse ja tegi endale ja koerale nii suure toidupaki kui sealsed varud lubasid. Vaiksel viisil tüdruk toidukompsu eemale põõsa alla ja pani Moruse ketti. Koeral oli nimelt komme teinekord öösiti hulkumas käia, seda aga ei tohtinud nüüd küll juhtuda.

Head ööd soovinud, läks Gudrun oma katusetuppa ning istus akna alla. Ta pidi kindlasti ärkvel püsima, ja et mitte magama jää-

da, hakkas ajaviiteks vihikusse joonistama. Äkitselt meenus talle, et polnud veel mingeid riideid kaasavõtmiseks valmis pannud, ja kui ta selle tegevuse viimaks lõpetas, oli kell teealsumiseks piisavalt palju.

Viimane pilk teele ja majale, ning siis tagasi vaatamata edasi! Gudrun ei tundnud mingit kahetsusevarjundit. Moruse tuttav ähkimine kõrvus, suundus ta lähemat teed pidi läbi metsa suure maantee poole, lootuses seal mõne auto peale saada. Autosid liikus vähe ja need vähesed ei mõelnudki kinni pidada, kui olid Gudruni kõrval lõõtsutavat koera silmanud. Aegamisi läks aina pimedamaks. Tütart last haaras hirm. Ta ei kartnud küll pimedust, kuid tundis aina kasvavat ängistust, et keegi ei võta neid enne hommikut peale ja ka suisa leiab nad üles... Kaugusest hakkas jälle kostma automürinat. Gudrun tõstis käe ega üllatunud sugugi, kui seegi auto möödus kiirust aeglustamata. Küll aga tundis ta imestust, kui sama auto veidi aja pärast tagasi sõitis, tema juures ümber pööras ning siis peatus.

Arglikult avas tüdrukutirts ukse. Autos istusid mees ja naine. Vi-

mane küsis sõbralikult: "Mida sinu vanune tüdruk siin pimedate tee peal teeb? Kas soovid kuhugi sõita?"

"Jah," vastas Gudrun vaiksemalt kui oleks soovinud. Ta ei tahtnud jätta hirmunud muljet – vahet saadakse siis aru, et ta on kodunt põgenenud ja viiakse tagasi.

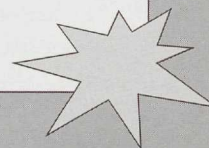
"Ja kuhu täpsemalt?"

"Lähimasse linna, et seal bussi peale saaksin. Ma... jäin õhtusest bussist maha ja... ema ootab mind."

"Roni siis peale ja võta oma peni kaasa. Kus su ema ootab? Me sõidame lähimast linnast veel edasi, vahet saame sindki lähemale viia?"

Gudrun mõtles paaniliselt. Oma kodukülla ta küll tagasi ei kavatsenud minna, teisi kohti aga eriti ei teadnud. Äkitselt meenus talle ilus Linn, kus nad vanematega kord puhkamas olid käinud. Kiiresti nimetas ta linna nime.

Järgneb



Iga sarvik pole saatan

Isahirve sarved aitavad tal ennast võsaks maskeerida.



Tavaliselt lüüakse sarved kokku vaid jõukatsumiseks – tappa sarvekandjad teineteist ei taha, kuid seda võib siiski vahel juhtuda. Kui see loom, kes peab alla andma – ja kes tahabki alistuda –, ära ei jookse, siis võidakse ta surnuks puksida. Seepärast ongi loomaaedades alati sellistele loomadele antud palju jooksuruumi. Kui kaks isaslooma on samas aedikus, siis peab neil olema võimalus maha joosta parajalt pikk maa, et võitja viha lahtuks. Aga kui kaotaja ei jookse, siis peeta ta allaandmist täielikuks.



Sarvedest peitepilte

armastavad eriti antiloobid: sarved aitavad neil maastikuga ühte sulada. Tavaliselt kasvavad need sellises kohas, kuhu viib mingi triip, mis kulgeb üle silma. Sarvi kasutatakse ka selleks, et end "põösaks" maskeerida. Näiteks isahirv peab seisma ohtu

↑ **Pühvlite väesalga vastu ei saa naljalt keegi. Sarvemüür on tugev ja vankumatu, kusagil karja sees aga peituvad suguvõsa nõrgemad ja nooremad.**

jälgides metsaserval: seal tardub ta paigale ega torka põõsaste taustal silma. Sarvitu emane aga poeb võssa peitu.



← Kameeleonil on sarved selleks, et end peita ja ründavaid kallatungijaid eemale peletada.



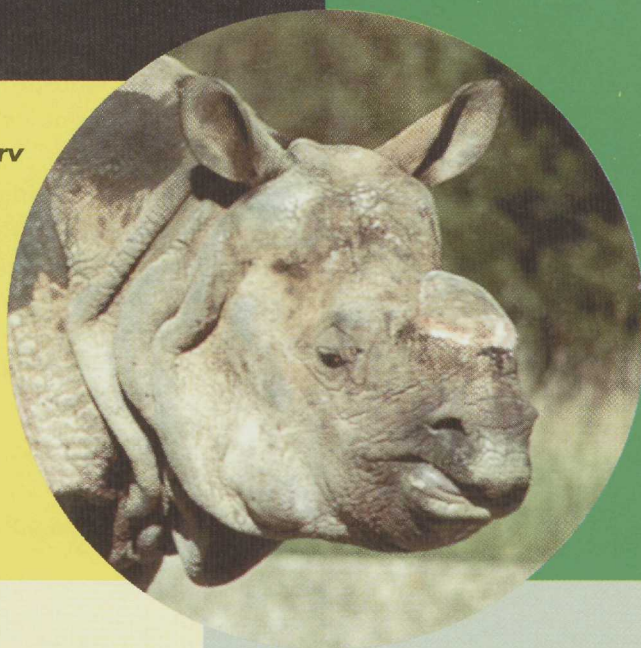
Sarvede mahaviskamine

pole mingi kapriis, vaid tark tegu. Samuti talitavad ju sügisel puudki, kui nad vabanevad lehti langetades kasutatud ainetest. Nii, nagu kriminalistid leiavad mürki juustest. Vanu sarvi maha ajades vabanevad sarvilised paljudest ülearustest ainetest, mis sinna aja jooksul on kogunenud. Kõigil liikidel (näiteks lehmadel) seda võimet siiski pole.

Isevärki sarvi

on looduses ka mitmesuguseid. Need sarved, mis ei kasva pea peal, pole tegelikult päris-sarved – neid nimetatakse nii, kuna loomad kannavad väljaulatuvaid terava otsaga kõvu asju. Neid maha ei visata, ja ka materjaliks pole neil sarvollus nagu päris-sarvedel. Pärisarved kasvavad isesuguste luunublakate peal, mis lehmadel, pühvlitel ja hirvestel ulatu-

→ *Ninasarviku sarv on tehtud samast ainetest, millest meie juuksed. Oeh, kui hea, et meil sarvi peas ei ole! Mõni ninasarvik on aga kiilakas.*



vad koljust välja.

Ninasarviku sarv koosneb samast ainetest, millest meie juuksedki. Sarvi võib olla ka mõnedel sisalikel – näiteks paljudel (eriti väikestel) kameeleonidel. Need ulatuvad ninast ja silmade kohalt ettepoole täpselt nagu kunagi elanud saurusel nimega triceratops – kolmsarv. Austraalias elab lapse käelaba suurune sisalik, kes on üleni – ninast sabaotsani – kaetud sarvedega. Kuid tegelikult on ta mürgitu ja väikese suuga olevus. On, muide, olemas ka konni, kellel on sarved. Näiteks Lõuna-Ameerikas elaval sarvikonnal on sarvekesed silmade kohal.

Väikesel kameeleonil on sarved selleks, et end peita ja et eestpoolt ründavat väikest kiskjat tõrjuda, samuti seisavad sarved head selle eest, et väikesed putukad, keda ta sööb, ei vigastaks tal oma pikkade

koibadega silmi. Kameeleoni silmadel on hea omadus: ta võib neid teineteisest sõltumatult keerata suvaliselt ükskõik mis suunas! Kumbki silm on nagu teleskoop!

Sarvi ei saa segi ajada kihvadega – näiteks elevantidel on kihvad nii kaitse- kui töövahenditeks: nendega kaevavad nad maast juurikaid ja veeretavad palkegi. Sulavesi saarel elaval babirussal on kihvad, mis moodustavad konksu – vahel on nad koljust pikemadki ja võivad vähikule jätta sarve mulje. Nendega kaevatakse maad, tõmmatakse juurikaid puruks, kui on vaja kännu alt midagi kätte saada.

Nii et kui iga sarvik pole saatan, siis iga sarvekujuline asi ei ole veel sarvi!

Onu Aleks

Sajajalgse saapad

Vanasti polnud võimalik osta viitküm-
mend paari ühesuguseid saapaid ja
seepärast käiski sajajalgne paljajalu.
Sügised vihmad ja talvised külmad kulutasid
sajajalgse jalgu, ja ta otsustas minna poodi. Kuid
seal olid kõik saapad väga kallid. Siis läks ta turule,
aga ka turul ei olnud müügil viitkümend paari
ühesuguseid saapaid. Jäi üle ainuke võimalus –
kingsepp.

Hommikul läks ta kohe kingsepa juurde. Saja-
jalgne rääkis oma loo ära, kingsepp oli väga
kohkunud, kuid samas ka väga õnnelik, et sai jälle
tööd. Ning kingsepp ütles: "Sajajalgne, ma aitan
sind, aga korraga ma küll viitkümend paari
saapaid teha ei jõua, ma teen sulle iga nädal ühe
paari saapaid."

Esimese paari mõõdud võttis ta kohe ära. Saja-
jalgne läks koju ja oli väga õnnelik, et lõpuks saab
temagi saapad. Ta jäi järgmist esmaspäeva oota-

ma. Ja nii möödus viiskümmend nädalat. Sajajalg-
ne oli õnnelik, et homme saab ta oma viimase
saapapaari kätte. Aga oh häda, vahepeal olid
kingsepa saapahinnad peaaegu kaks korda kalli-
maks läinud! Pidi mõtlema, kust laenu saada. Ta
küsis kõikidelt putukatelt, keda tundis, kuid kellelgi
polnud talle nii palju raha laenata. Sajajalgne käis
metsas isegi ajalehti ja maiustusi müümas selleks,
et saapaid kinni maksta, kuid selle raha eest ei
saanud ta ühtki saapapaari.

Nii ei jäänud sajajalgsele midagi muud üle, kui
tuli saapad tagasi viia. Mõned saapapaarid olid
küll kulunud, kuid vanasõna ütleb, et võlg on võõra
oma.

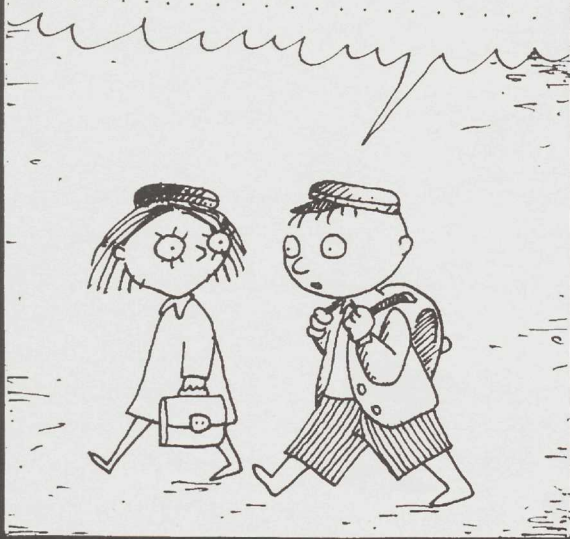
Nõnda ei saanudki sajajalgne endale saapaid
ja käib siamaani paljajalu.

Kristi Lepik
Kehra Keskkoolist

Maret Põldre
joonistus



TEGELIKULT PEAKS KÕIK
TÄISKASVANUD TÖÖL KÄIMA.
AINULT ÕPETAJAD EI
TÖÖTA. NEMAD ON



SEE,
KES
ANNAB
RAHA

ELMO
SINUL
VANA
MÖÖT-
CHIK
~1067 m

EESTI
LASTE
ORGANI-
SATSIOON

2xTÄHT

RAADIUS
SVEN &
PIRET
ANNE &
PEETER

MITTE
INGL. K.
VEE-
VALL
SINA

MAAILMA-
JAGU,
ÕHTUMAA

REEDE

IVO &
KATRIN
AHJU
LUKK

ARTU
MARU,
VAHVA,
TOR-
MAKAS

GAAS
INGL. K.
GRAMM
SÜSINIK

HEA,
SILITUS
MEIE
RAHVA
LIIGE

"...
IMEDE-
MAAL"
PANG

RÖNT-
GEN

7xTÄHT

...MEDAL
(3.KOHT)

TEMA
AASTA

KALUR
TERRI-
TOORIUM
MEHE-
ÕDE

... COM-
MANDER
AILI &
VELLO

1

KÖRBE-
SAARED
SIDE-
SÖNA
NORD

PUHK-
PILL

... JA
KOLJAT
(IISRAELI
KUNIN-
GAS)

Ilu- ja mälumäng



on tuttav neile, kes "Head Last" jubajaanuaristtel-
 lina ja lugema hakkasid. Teistele olgu selgituseks
 öeldud, et pärast nukukaartide väl-
 jalõikamist tuleb nad kleepida ühe-
 värvilisele papile või paksemale pa-
 berile. Kaardid se-
 gatakse ja asetata-
 takse lauale, sel-
 jad ülespidi. Esi-
 mene mängija võ-
 tab lauvalt kaks
 kaarti. Kui neil juh-
 tub olema sama
 pilt, saab ta kaar-
 did endale ja võib
 maast võtta veel
 kaks. Kui aga pil-
 did on erinevad,
 paneb mängija
 kaardid tagasi sa-
 massesse kohta, kust
 ta need võttis. Nüüd on järgmise
 mängija kord sa-
 ma teha. Võidab
 see, kelle ees on
 kõige rohkem
 kaarte.

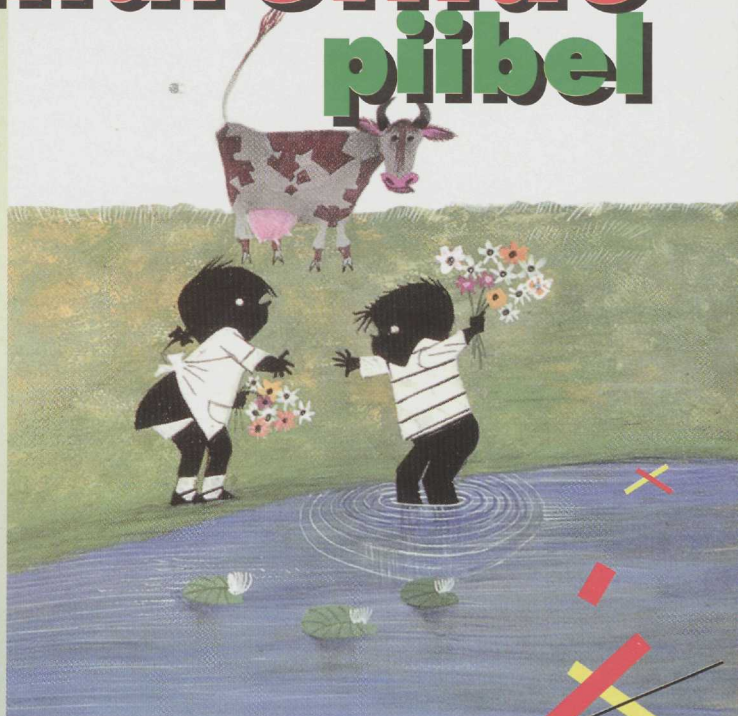
Head mälu-teri-
 tamist!



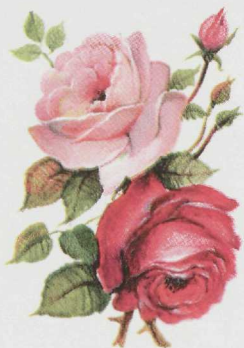


Pisikeste paharettide piibel

Kindlasti oled lugenud lõbusat raamatut "Viplala", mis kõneleb väikesest vahva tinistaja seiklustest. "Viplala" autori, Annie M.G. Schmidt'i sulest on eesti keeles ilmunud ka lähedad lood poisist, kes kannab nime Abel. Annie M. G. Schmidt'i on nimetatud ka "Madalmaade tegelikuks kuningannaks", sest tema kirjutatud lasteraamatuid, laule, näidendeid ja muusikale tunnevad ja armastavad nii suured kui väikesed hollandlased. Tema lastelood on saanud oma kodumaal nii riikliku preemia kui Kuld- ja Hõbepliatsi auhinnad, ja 1988. a. pälvis ta Hans Christian Anderseni preemia. A. M. G. Schmidt'i raamatutest on kõige kuulsam aga väikesest poisist ja tüdrukust jutustav "Jip ja Janneke" – see paks raamat on ilmunud kümnetes (ja isegi araabia!) keeltes. Nüüd on see pisikeste paharettide piibel ka meie raamatulettidele jõudnud. Kuulsa hollandi kunstniku Fiep Westendorpi vahvate illustatsioonidega raamat on küll üpris kallis, kuid see-eest on ta kõidetud nii kaunilt ja kindlalt, et peab loodetavasti vastu ka mitme põlve laste käes. Isegi siis, kui lugejad on samasugused paharetid nagu Jip ja Janneke!



Salmik, salmik, vaata ette...



... et Sa ei satu poiste kätte!
Poisid – need ei mõista nalja,
kisuvad Sust lehed välja!

Kas Sinu salmikus on need värvid kirjas? Minul on küll, ja mu vanematel sõbrataridel niisamuti. Koolilastel on alati olnud portfelligi või ranitsas õpikute-vihikute vahel peidus kaus-

tikud ja salmikud, millel õppimisega suurt tegemist pole, aga mis on igapäises koolielus kangesti olulised asjad. Mõned salmid rändavad salmikust salmikusse lausa sajandeid, mõned lähevad moest ja mõned tekiavad justkui iseenesest juurde. Mõni salm on ilus ja kurb, mõni rõõmus ja mõni naljakas. Näiteks see:

Ei elevant ole siga,
ei lammas laululind.
Oh lapsur, mis Sul viga,
et Sa ei salli mind?

Sellise salmi kirjutas mulle üks mu headest sõpradest, kes teab küll, et sallin teda iga kell – aga, näe, luuletus on selline, mis sa teed ära! Ja seda salmi lugedes tuli mulle hea mõte:

teeme, sõbrad, salmiku-
värsside kogumise
võistluse!

**Oi, ma ei jaks Teie
salme ära oodata –
muudkui värisen eru-
tusest! Saatke nad rut-
tu teele, mina kogun
seni Teie auhinda-
deks KLEEPSE!**

**Põnevusest käppi
hõõrudes igavesti
Teie lapsur Triibu-
Liine Nessuke.**





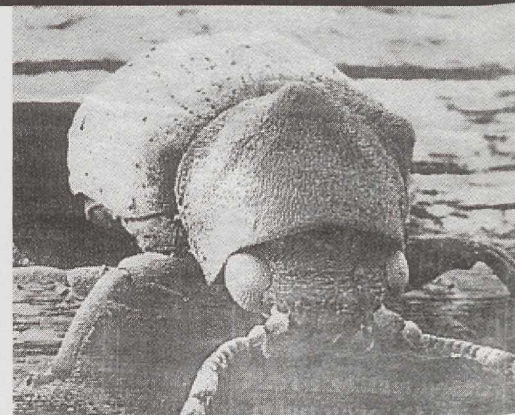
Ole terve!

Optilised mikroskoobid võivad asju suurendada kuni 2000 korda. Kaasaegsete elektronmikroskoopide abil võime aga igasuguseid asju näha tervelt miljon korda suurematena. Kui sul pole puhtusest suurt lugu, siis on sul kindlasti huvitav elektronmikroskoobi abil näha täies hiilguses oma mõttekaaslasti.

Seekord ei võta doktor Tarkpea midagi luubi alla: nüüd on tal laboris hoopistükkis elektronmikroskoop!

← **Peataid** toituvad nagu ihutäid ja kirbudki verest. Need elukad kolivad inimeselt luba küsimata sõna tõsisel mõttes talle pähe elama. Oma munad – tingud – munevad nad juuksekarvade külge ja kinnitavad need nii kõvasti, et neist ei saa lahti ei pead tavalise šampooniga pestes ega ka kratsides. Peataid on üpris rännuhimulised, meelsasti rändavad nad ühe pinginaabri "parukast" teise omasse. Vanasti ei saadud neist lahti muidu, kui aeti pea "nulliga" paljaks, nüüd on õnneks olemas spetsiaalseid šampoone.

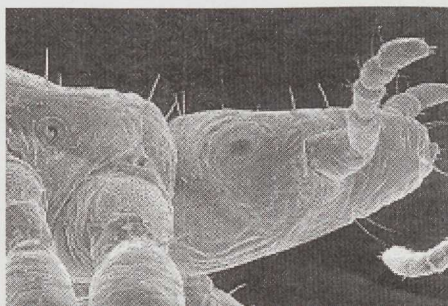
↑ **Kirbud** peavad teadagi lugu hüppamisest. Tänu oma liistakale kehale on neil lihtne liikuda loomakarvades ja linnusulestikus. Loomi kasutavad nad söögitaiksona: imevad kõhud verd täis ja hüppavad siis minema. Kui kõht jälle tühjaks läheb, siis võtavad nad taas tuttava tee ette.



↑ Paljude putukate (ja eriti mardikate) **vastsed** elavad pehkinud puus ja tulevad sealt täiskasvanutena välja. End läbi surnud puidu puurides aitavad nad metsas lagundada kahjustatud puid – aga kahjuks maitseb- mairja sattudes neile ka mööbel...

Pahad poisid paljastatud!

→ Ennäe, see siin on **ihutäi**, kes suudab õnnelik olla vaid räpastes rõivastes ja voodites. Tema hobiks on haiguste (näiteks tüüfuse) levitamine.



☹ Kõik need puhtusevaenlaste fotod on tehtud elektronmikroskoobi abil, tegelikus elus on täid, koid ja kirbud väga pisikesed. Sellegi poolest on pahade vereimejate asemel targem sõprust pidada vee ja seebiga.



Ajamasin

Maret
Põldre
minikoomiks

Elas kord teadlane, kelle nimi oli Ilmar Tepp. Ta elas männimetsas järve kaldal. Tal oli seal ilus maja rõdu ja verandaga. See oli vaikne ja kena koht. Mees oli endasse sulgunud ega suhelnud inimestega. Tema ainsaks kaaslaseks oli must kass Katariina. Ilmari eluunistuseks oli leiutada ajamasin. Ta oli sellega tegelnud juba palju aastaid. Ta oli teinud palju katseid, kuid kõik seadmed, mis ta ehitanud oli, olid tavaliselt käivitamisel õhku lennanud. See tegi mehe õnnetuks ja ta muutus üha kurvemaks.

Ühel hommikul, kui linnud laulsid ja tirtsud siristasid, istus Ilmar verandal kiiktoolis ning vaatas Katariinat silitades taevasse. Taevas oli selge ja päike paistis. Äkki tuli talle geniaalne mõte, et ajamasin peaks olema nagu tükike taevast, kerge ja sinine. Nagu mõeldud, nii ka tehtud. Ilmar istus mitu nädalat oma laboris kirjutades ja jooniseid tehes. Labor asus maja keldris. Seal oli tal palju raamatuid,

pabereid ja muud vajalikku kraami. Pärast mitmenädalast tööd sai ta ajamasina skeemi lõpuks valmis.

Ta käis linnas ja ostis kõik vajalikud osad ning suure klaaskasti. Läks veel mitu nädalat, siis oli Ilmari ajamasin valmis. See koosnes klaaskastist, balloonidest, juhtimispuuldist, generaatorist ja paljudest teistest väga vajalikest osadest. Kui kõik oli valmis, võis ta selle käima panna. Ta täitis klaaskasti sinaka gaasiga. Kõigepealt katsetas ta tooliga: pani tooli klaaskasti ja otsustas saata selle 1549. a. 13. augustisse kaheks minutiks. Kui ta kasti kaane kinni lükkas, kadus tool sähvatusena ja ilmus 2 minuti pärast tagasi. Mees sai sellest julgust ja katsetas kassiga – saatis kassi toolile järele. Kass tuli 2 minuti pärast tagasi ja oli väga hirmunud. Teadur Teppi hakkas huvitama, mida kass oli näinud, ja ta otsustas vaadata minna. Kui ta oli juhtimispuuldil kõik korda seadnud, läks ta kasti, pigistas silmad kinni ja tõmbas kaane peale. Järgmisel hetkel oli ta linna-

väljakul. Esimesed asjad, mida ta märkas, olid tool ja kass. Veel oli väljakul mõnisada inimest, kes olid kogunenud puuhunniku ümber. Midagi rohkemat ta märgata ei jõudnudki, kui ta juba jalust maha rabati, kinni seoti ja tuleriida juurde lohistati. Rahvaskandeeris: "Tulle, tulle, tulle!" Enne teda oli seal üks vanaeit. Ilmar seoti vanaeide kõrvale posti külge kinni ja visati kass ning tool talle järele. Juba puuhunnik suitses. Suits läks silma, ninna ja suhu. Õnneks oli vesiste silmadega läkastav teadlane juba järgmisel hetkel oma ajamasinana.

Teadlane Tepp mõistis, kui ohtlik on ajas reisimine. Talle sai selgeks, et ajarändur vajab tõhusaid kaitsevahendeid.

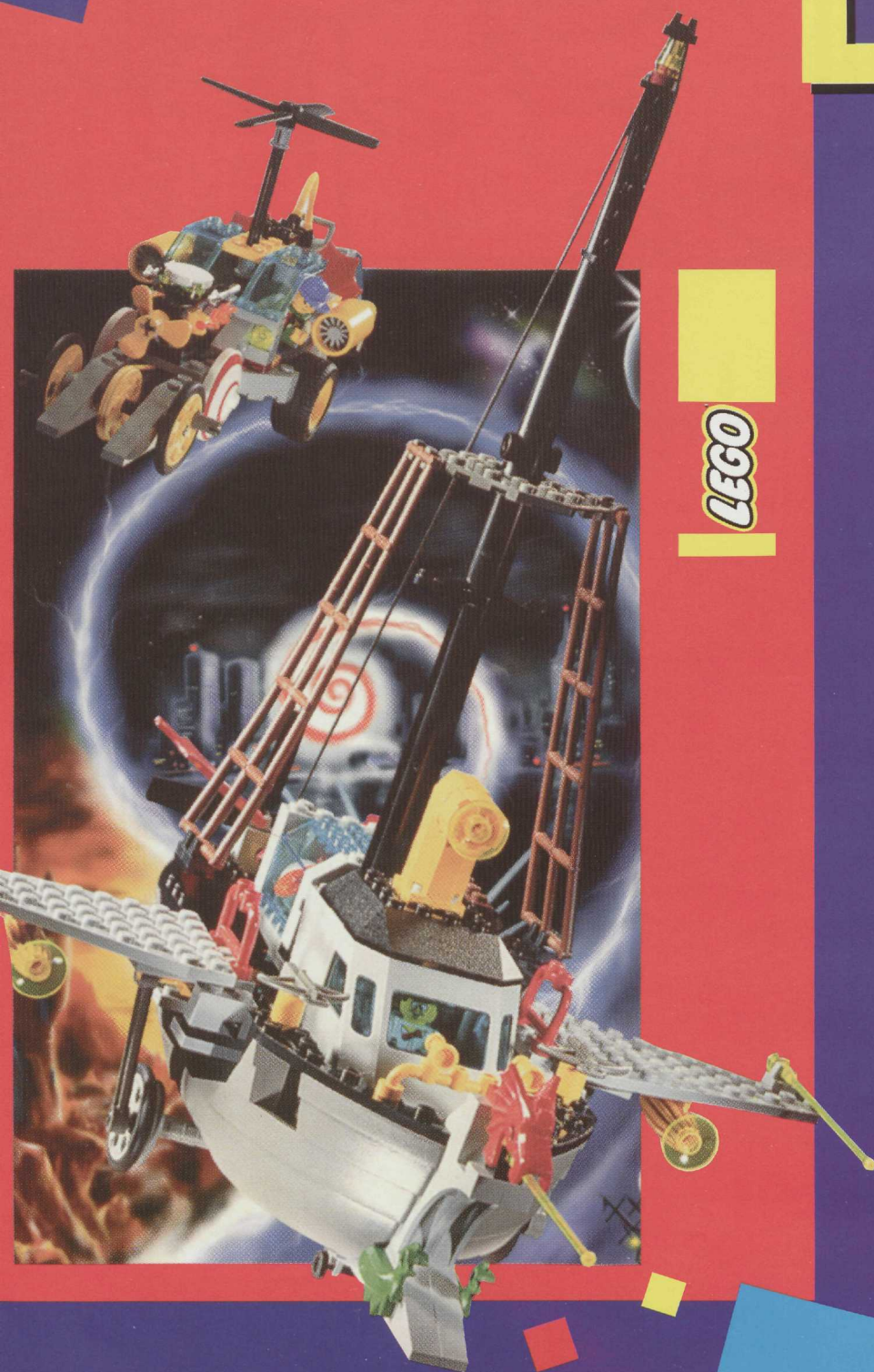
Järgmiseks leiutiseks, mille kallal teadlane Ilmar Tepp tööle asus, oli nähtamatuse pulber.

Mikk Eelmets
Jõhvi 1. Keskkoolist

Tähelepanu, tähelepanu!

Lugusid ja joonistusi sellest, mis doktori ja ta sõpradega juhtus, ootame toimetusse 31. märtsiks! Parimatele auhinnad firmalt P. Jahn & Partners Baltic! Peapreemiaks seekord ajas rändamise masin (mille peab võitja loomulikult ise kokku panema)!

Üllatuste planeet LEGO



A jamasin oli maandunud tundmatul planeedil, tundmatus ajas. Doktor Cyber asetas oma vana armsa kübara lauale ja pani kiivri pähe: ta teadis, et see on parim peakate tundmatusse astujale. Planeet, mille lähenemist ta oli pingsalt ekraanile vaadates jälginud, ei jätnud küll ohtliku paiga muljet, aga parem karta kui kahetseda. Kord oleks doktor Cyber kogemata kombel liiga kaugesse minevikku rännates ju äärepealt sauruste hommikueineks saanud!

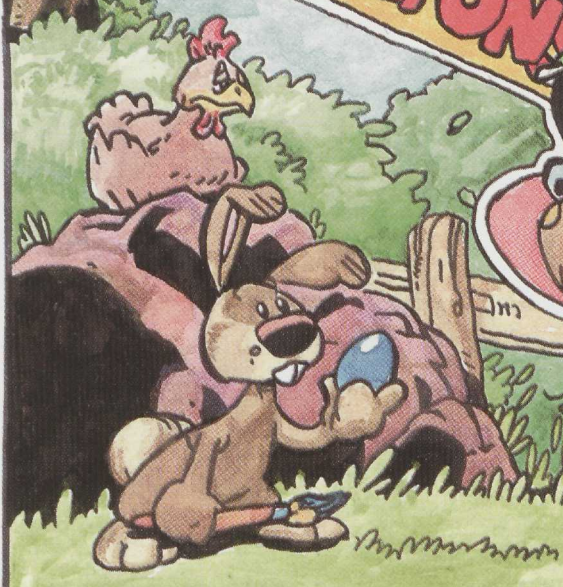
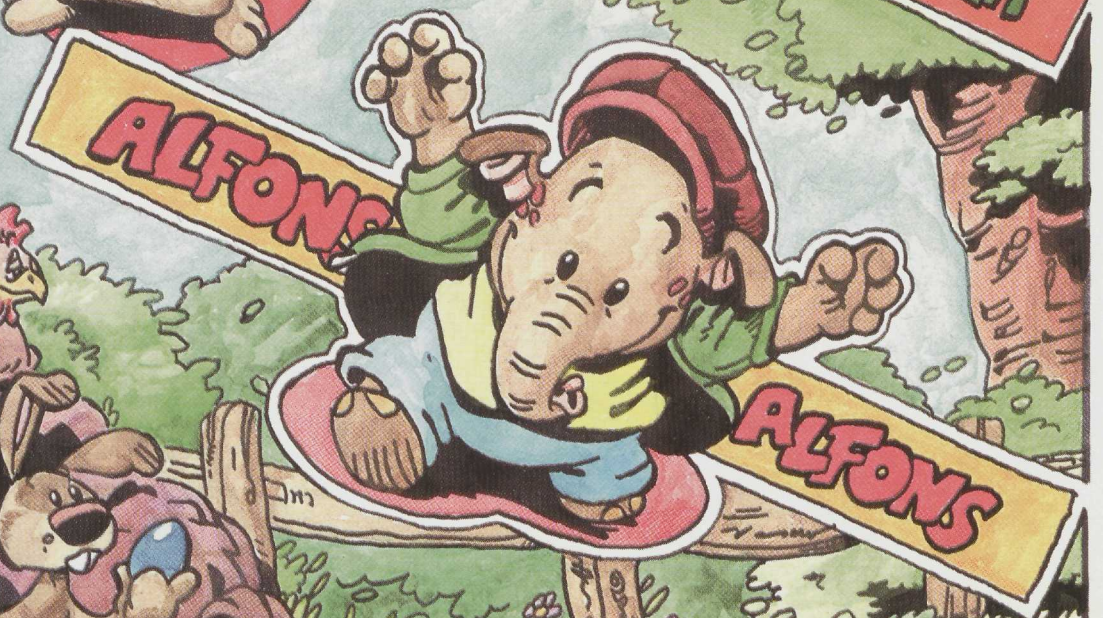
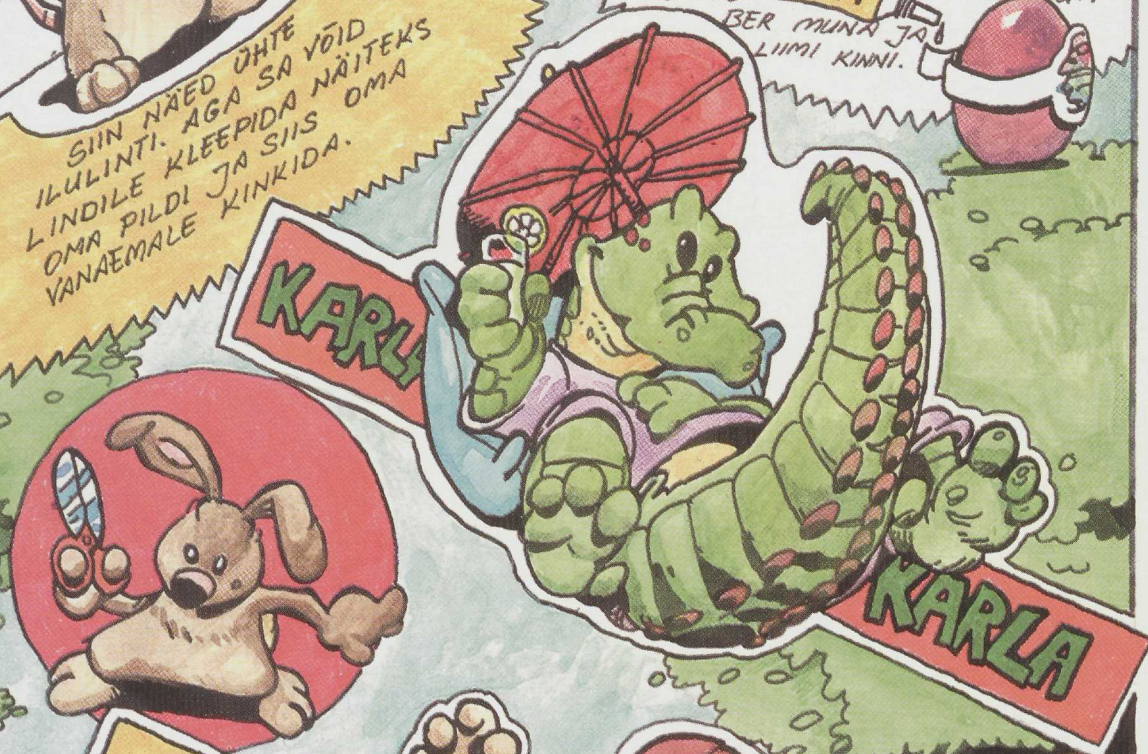
"Küll on hea, et ma siia üksipäini luurele tulin: noor sõber Tim on võõrastel planeetidel käimiseks ikkagi liiga väike," mõtles doktor Cyber ajamasina luuki lahti muukides.

"Pea kinni, doktor!" kuulis ta korraga varuosade kastist kõlavat häält. Kastikaas hüppas lahti, ja seal see Tim seisiski, vallatu ahvipoiss Ingo õlal.

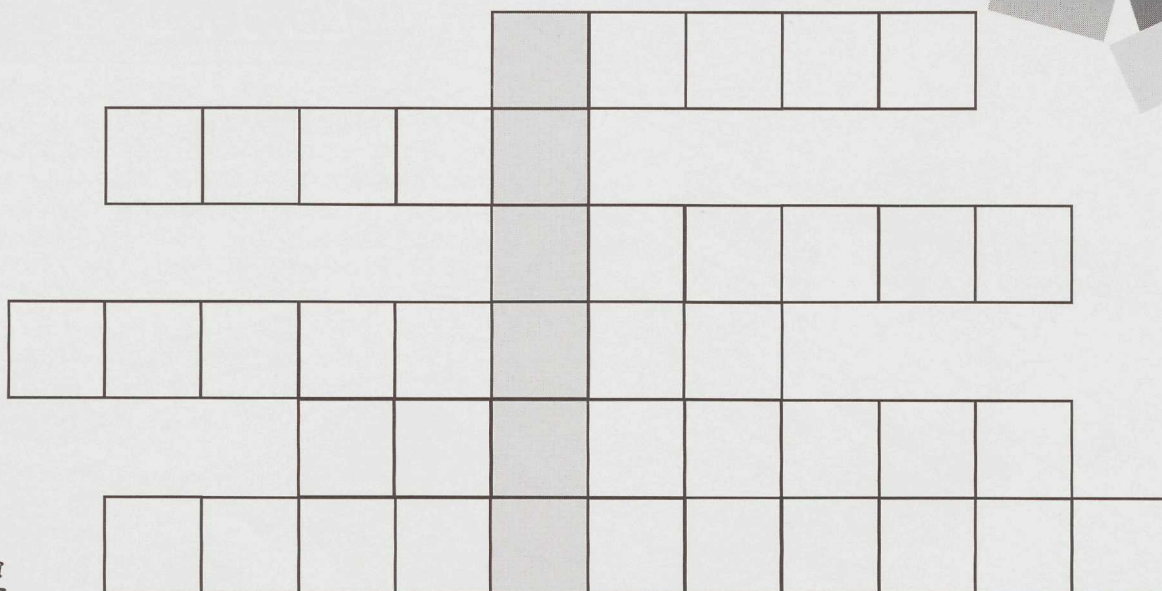
"Nii, nüüd hakkab jälle igasuguseid asju juhtuma," ohkas doktor Cyber. "Kui Tim ja Ingo on kaasas, siis ei või iial teada, kuidas meie käsi planeedil Lego käima hakkab..."

Lihavõttehted

NAGU JÕULUAJAL KASUTA-
ME JÕULUEHTEID, VOIME LIHAVÕTE-
TE AJAL KASUTADA LIHAVÕTTEHTEID.
NAGU TĒADA, ON NENDE PŪHADE AJAL
KOMBĒKS MUNE VĀRVIDA. VĀRVITUD
MUNAD SAAB AGA PALJU PEENEMAKS
MUUTA ILUPAELE JA -LINTIDE ABIL.
SELLEKS JOONISTA ILUS LINT PABE-
RILE JA LÕIKA VĀLJA.
SIIS KEE **LIIM** RA SEE LĪM-
BER MUNA JA LIIMI KINNI.



Munapea Scheileke 1977



Raamatukoi

Kes on sünnipäevalaps?

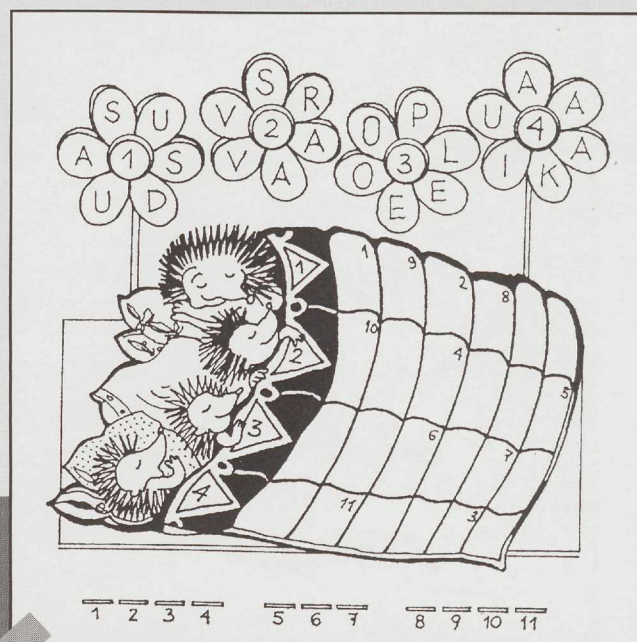
Tänavu 7. jaanuaril tähistati OSKAR LUTSU 110. sünniaastapäeva. Alljärgnevalt on toodud rida silpe, mis annavad kokku õige mitme Oskar Lutsu lasteraamatu tegelase nimed. Kui silbid on ruudustikku õigesti paigale pandud, saad sa teada teist värvi reas ülalt alla lugedes ühe populaarse eesti lasteraamatu pealkirja. See raamat tähistab tänavu oma 85. sünnipäeva. Mis raamat see on ja kes on tema autor?

Jälle piinas teid
Andrse Jaaksoo

Paiguta lillelehtedel olevad tähed nii, et saad neist sõnad! Paiguta sõnad tekiruutudesse, siis saad teada, mis on see, mida siilid unes näevad!

Maret Pöldre mõistatus

**Silbid: AR DER IN JOO KUS
LE LI LIB LIN NO PER SEP
TA TI TOOTS VIP**



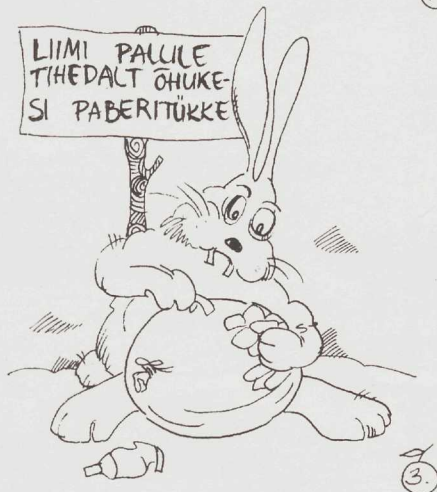
NOTSU PANK

Et Sinu sendid ja kroonid kindlas kohas seisaksid, selleks võid valmistada vahva NOTSU PANGA. Seda kirevat ja asjalikku looma on üsna lihtne valmistada.

Sul läheb tarvis:

1. ümmargust õhupalli.
2. õhemaid paberitükke, mõnda vana riidetükki
3. kummiliimi
4. kääre ja nuga
5. guaš- või akrüülvärve.

Eneken Maripuu





AMEERIKA AUTOMARKIDE AJALOOST

↑ **BUICK.** Nimi Buick on tulnud selle automargi looja David Dunbar Buick'i nimest. David Buick oli üks oma aja austatumaid leiutajaid, kuid üsna halb ärimees. Tema leiutiste pealt teenisid teised rohkem kui ta ise.



↑ **DODGE.** Alguses T Forde ehitanud vennad John ja Horace Dodge rajasid nende ühist nime kandva tehase aastal 1910.

A. M. C. – lühend sõnadest American Motors Corporation.

CHECKER. Aastal 1923 ühinesid Surburan ja Partin, kes hakkasid tootma autosid spetsiaalselt taksodeks. Auto nimest, mis eesti keeles tähendab maleruute, on praeguseks saanud kogu maailma taksode ühine tunnus.

↓ **FORD.** Ameerika esimene seeriatoodangu auto sai nime tehase omaniku Henry Fordi järgi.



↓ **CADILLAC.** Ameerika relvavalmistaja Henry Leland rajas autotehase ja pani oma esimesele autole nime Detroidi linna rajaja Antoine de la Mothe Cadillaci järgi.



↑ **CHEVROLET.** Prantsuse võidusõitja Louis Chevrolet rajas Ameerikasse tehase ja andis autodele omaenda nime. Nimi tähendab tõlkes lehvi, millest tuleneb ka Chevrolet' logo.

↓ **CHRYSLER.** Walter P. Chrysler oli äri genius, kes ostis odavalt kokku pankrotti minevaid tehaseid. Aastal 1924 sai tema omaks ka Maxwelli autoühendus, kus ta hakkas tootma oma nime kandvaid autosid.



Nendes "Nukkvõlli" osades tahaksin teile seletada, kuidas Ameerika autod oma nime said.

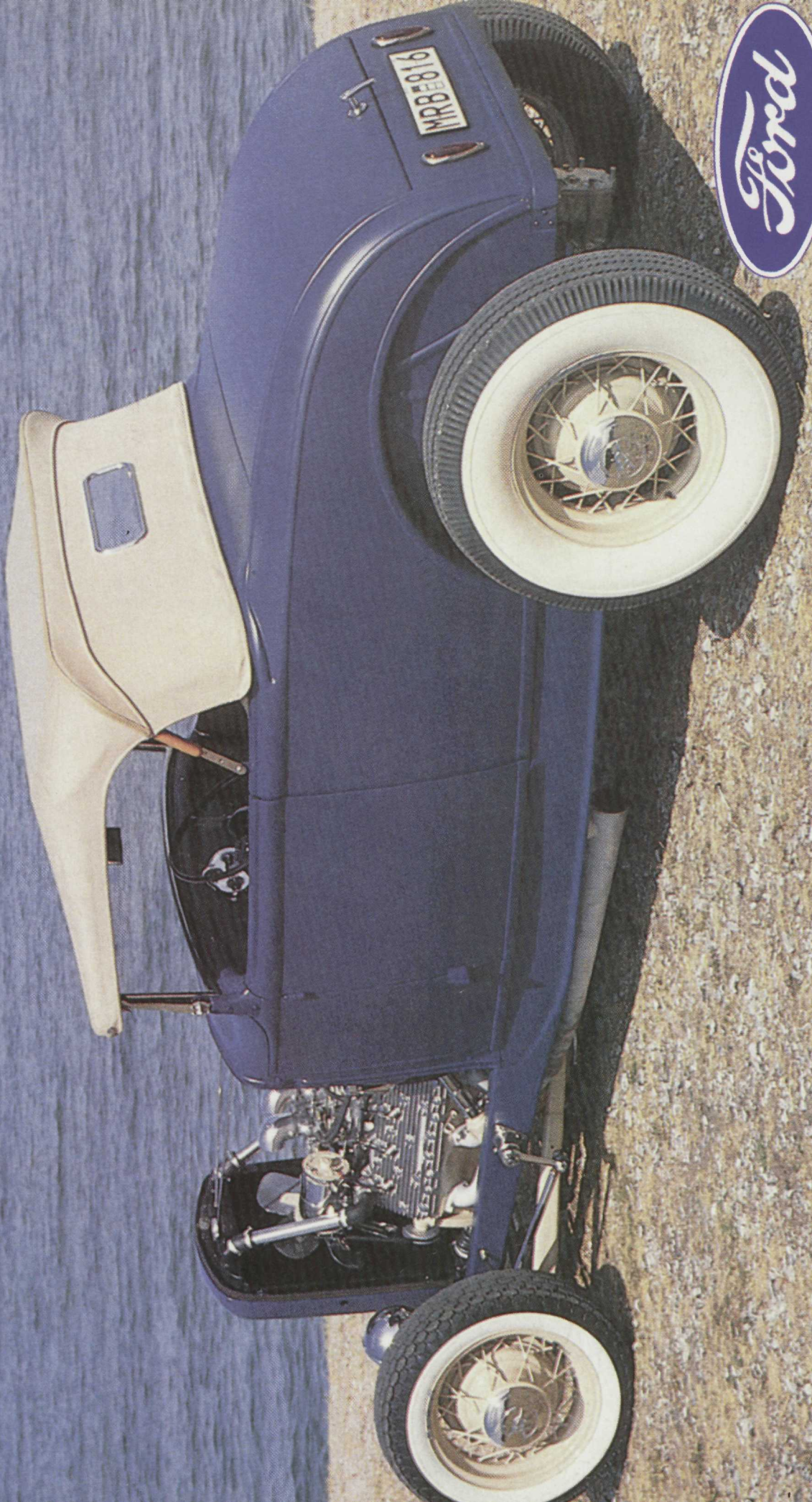


↑ **DESOTO.** Auto sai nime Hispaania maadeurija de Soto järgi.



↑ **EDSEL.** Keegi Fordi tehase töolistest mõtles selle nime mälestuseks ja austuseks Henry Fordi ainukesele pojale Edselile, kes suri vähki aastal 1943. Kahjuks polnud ka automargil endal pikka iga.

FORD ROADSTER

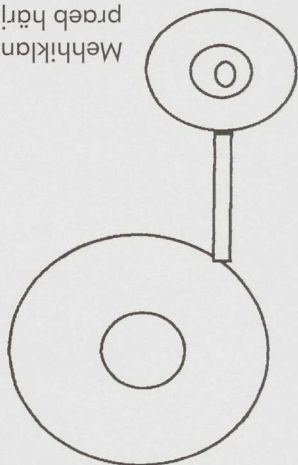




Edgar Valter

NAERU-USS

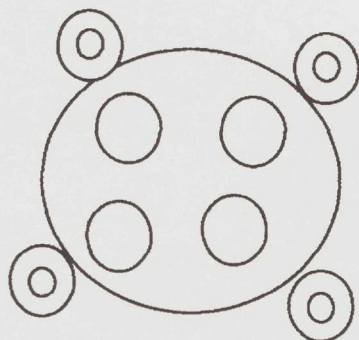
Mehhiklane
praeb härjasilma



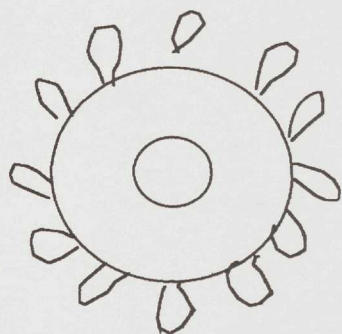
Kui ma koolilaps olin, pidid kõik õpilased iga päev koolimütsi kandma. Hommi-kuti seisis õpetajad kooliuksel ja kontrollisid, kas ikka kõigil on mütsid peas. Tegelikult polnud koolimütsidel häda midagi, aga kellele meeldib teha seda, mida PEAB? Nii mõnigi kandis mütsi kooliteel kotis või põues (ilma peata, muidugi), ja pani ta siis kooli jõudes pähe. Mõni oli aga nii kange mees, et sai iga päev päevikusse märkuse: "Juku väldib süstemaatiliselt koolimütsi!"

Võib-olla just seepärast läksidki minu kooliajal moodi piltmõistatused mehhiklastest, kes kandsid fantastilisi peakatteid – sombreerosid! Vaat sihukese mütsiga oleks küll uhke olnud koolis käia! Püüdke nüüd ära arvata, mida pildidel on kujutatud! (Ega alati ei joonistata inimesi eestpoolt, vahel võib neid kujutada ka ülaltvaates.)

Oh sa sombreero!

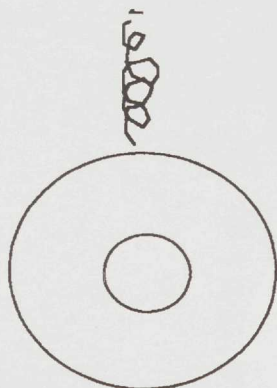


Neli mehhiklast
söövad suppi

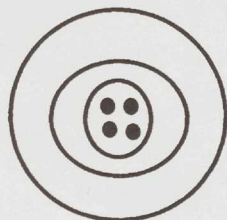


Mehhiklane
higistab

Oleel Lagnut

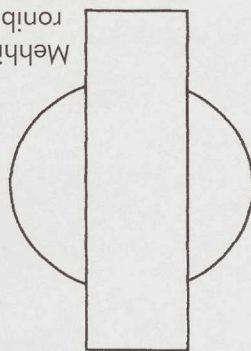


Mehhiklane
tõmbab
piipu

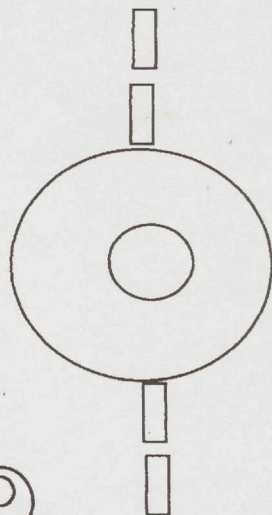


Nööp kukkus
supitaldrikkusse

Mehhiklane
ronib puu otsa



Mehhiklaste kõiveedu



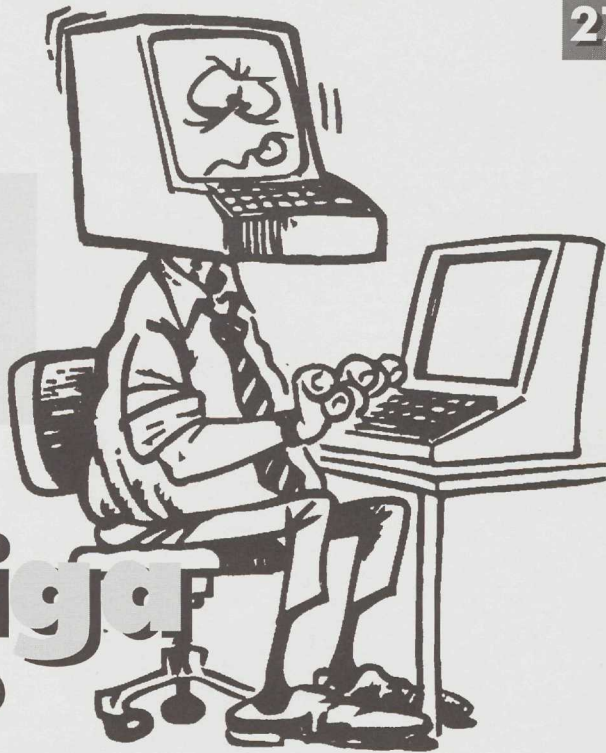
Mehhiklane
kõnib
keset sõiduteed



Megabait

Nüüd hakkab ajakirjas ilmuma uus rubriik, milles üritan teile, mõnusad lugejad, tutvustada arvutit nii lihtsalt kui vähegi võimalik. Järgmistes "Heades Lastes" tulevad lahtimõtestamisele INTERNET, mitmesugused PROGRAMMID, PRINTERID, MÄLU, ARVUTIMÄNGUD ja palju muud.

Mis selle Megabaidiga nüüd siis saab?



Mis siis üldse on ARVUTI???



Sellele küsimusele polegi nii lihtne vastata. Arvuti koosneb paljudest asjadest – mõnda neist näeme arvuti peale vaadates, teisi arvuti sisse kiigates ja kolmandaid ei näe me mujalt kui arvutiekraanilt.

Alguses tundub arvuti kole suur ning ei teagi, mis osad tal kõik on. Järgnevas loetelus on ära toodud arvuti RIISTVARA.

MONITOR (ehk KUVAR) toob arvutiandmed nähtavale.

KORPUS on arvuti põhiosa, kus paiknevad arvuti VÄGA TÄHTSAD OSAD, nagu protsessor, kettaseadmed ja muu.

HIIR on seade, mis liigutab kursorid ning mille klahvidele vajutades saad avada ja liigutada FAILI. (Fail on sinu enda loodud dokument.)

KLAVIATUUR on klahvistik, millega saad arvutisse teksti trükkida.



Lisaseadmed

PRINTER trükkib välja sinu poolt valitud teksti.

SKÄNNER on tore asjake, mille abil saad arvutisse "sisse võtta" pilte, teksti või isegi oma nägu (aga kui see pole just liistakas, siis ära viimast parem proovi teha!)

Loomulikult on võimalik endale muretseda teisigi huvitavaid lisaseadmeid, ja võib-olla tutvume nendega tulevikus.

Kui riistvara saame näha ja katsuda, siis TARKVARA ei saa. Tarkvara on inimese poolt loodud ja arvutisse sisestatud info. See teebki arvutist väga targa abimehe. RAKENDUSTARKVARA hõlbustab inimeste tööd ja isegi aitab lihtsustada vaba aja sisustamist. Rakendustarkvara programme on loodud ka põllutöölisele, teadlastele, mänguritele ja teistele.

Arvuti korpuse sees on palju tähtsaid osi, mida puudutada ei soovitata. Kui juba arvuti sisse nokitsema minna, siis tuleks keegi asjatundja kõrvale võtta. Arvutis paikneb EMAPLAAT, mis on arvuti tähtsaim trükiplaat. Sellele saab kinnitada väiksemaid laiendplaate ehk kaarte – näiteks soundi- ehk helikaarte, video-kaarte, erinevaid installeerimis- ehk sissejäädvustamiskaarte jpm.

Arvuteid on mitut tüüpi: LAPTOP- ehk sülearvutid, pihuarvutid, suurarvutid ja personaalarvutid ehk PC-d, mis on tänapäeval levinumad. 1950–1970 olid kasutusel ainult

suurarvutid. Need olid tohutu suured ja maksid väga palju, mistõttu neid kasutati vaid suuremates asutustes. 1971. a. muutusid arvutid tunduvult väiksemateks, nende hind oli aga endiselt kõrge. 1977 loodi esimene personaalarvuti (PC) ja sellega seoses langes ka arvuti hind. Praegu maksab PC umbes 1% suurarvuti hinnast.

Ajakirja järgmises numbris annan soovitusi, mille põhjal endale arvutit valida ning tutvustan mitmesuguseid arvutiprogramme. Võite saata ka KÜSIMUSI arvutite kohta – need saavad kindlasti vastatud.



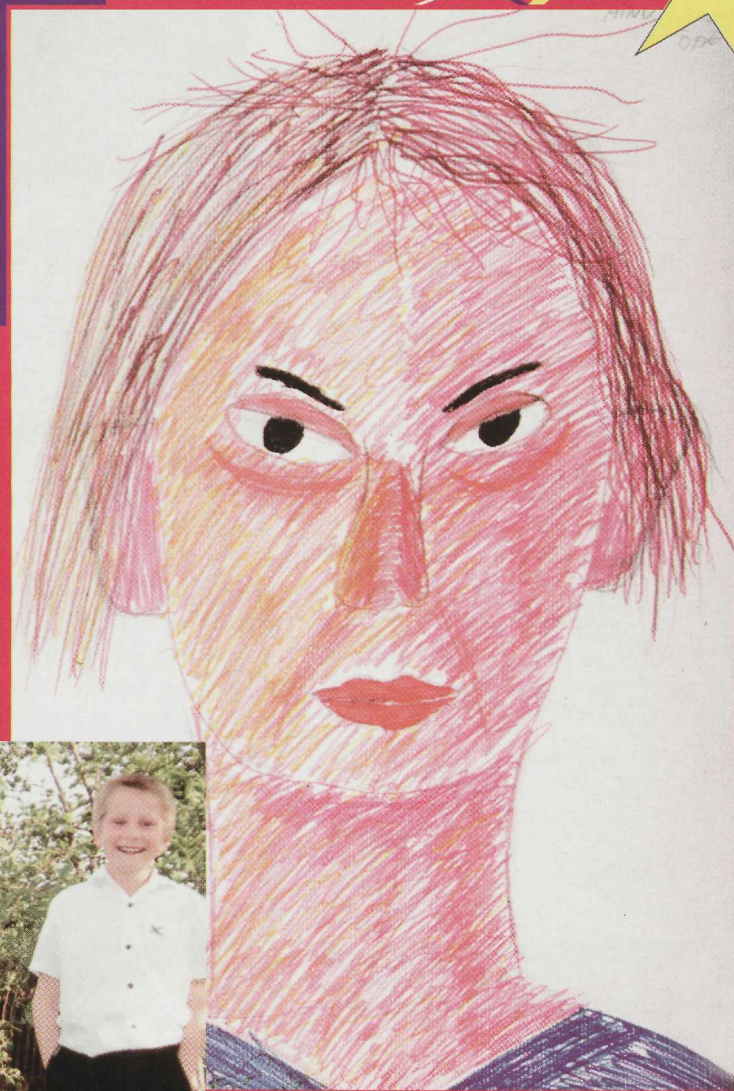
Ümbrikule kirjutage:
**Hea Laps, Pärnu mnt. 59,
Tallinn EE 0001,
MEGABAIT.**

Seniks aga kõike ägedat
ja olge ikka head lapsed!
Priit Pedanik



Kirjalaps

Minu nimi on INDREK ARANDI.
 Olen sündinud 1985. aastal
 Kaalude tähtkujus.
 Praegu olen 11aastane.
 Mulle meeldib tantsida,
 laulda, lugeda ja maalida.
 Armastan oma ema, isa, õde
 ja koer Bimmut. Vihkan maailmas
 kurjust ning inimesi,
 kes teistele halba teevad.
 Eelistan rõõmsameelsete
 optimistide seltskonda.



Nimi: ARNOLD TUZIS.

Vanus: 12a.

Kool: Saku Keskkool

Mulle meeldib kalal käia,
 arvutiga mängida ja joonistada.

Ma armastan papagoisid.

Ma vihkan rotte, sest nad
 elavad keldrites.

Ise olen sündinud Roti aastal ja Lõvi
 tähtkujus. Suurest peast tahan saada
 programmeerijaks. Kindlasti
 ei taha saada traktoristiks.

O-hoo-hoo!

EESTI laste joonistused Jeruusalemmas!

Pildil on
Tarmo Armu
võistlustöö.

Ülestõusmispühade ajal meenutatakse sageli püha linna Jeruusalemma. Kuid kas teate, et kusagil selles kauges Iisraeli linnas on hoiul ka meie tublide väikeste kunstnike tööd? Paljud lapsed, kelle joonistused valiti välja Rahvusraamatukogus eksponeeritud näitusel, said Iisraeli Haridus-, Kultuuri- ja Spordiministeeriumi aukirjad võistlusel "Kogu maailma lapsed joonistavad 3000 aastast Jeruusalemma", mis toimus 1996. aastal. Auhinna väärilisteks tunnistati Tarmo Arm, Madis Lukanenok, Anna Maria Tuisk, Maarja Korstnik, Jürgen Laherand, Priit Ailt, Evelin Tihkan, Jaak Pinsel, Christel Visnapuu, Sigrid Luitsalu, Kristin Väin, Kaie Olmre ja Maarja Talvik. Palju õnne ka Hea Lapse poolt!



Talvel läks Maria hästi,

kevadel hoiame talle jälle põialt. Laululaps Maria Listra, Õismäe Humanitaargümnaasiumi I klassi õpilane, käis koos ETV laulustuudio piigadega talvel Rovaniemis pärisjõuluvanale laulmas! Jõuluvana laulufestivalil esines lapsi kümnest riigist.

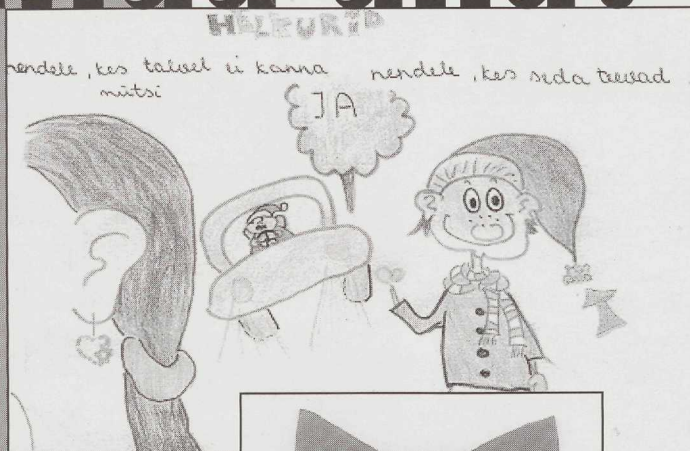
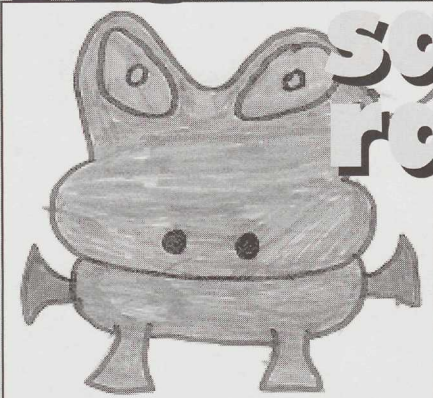
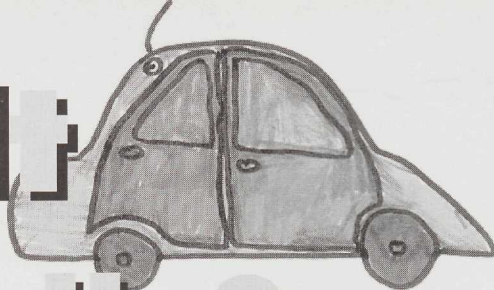
Jõuluvana soovis kuulda kõigi maade laule, ja Maria ootas huviga, kuidas kõlavad singapurlaste ja tailaste talveviisid – aga kahjuks laulis enamjagu lastest ikka vaid ingliskeelseid laule. Maria laulis eesti



keeles, ja tema lauluks oli A.Tammeoru "Talveöö". Jõuluvana uue maja avamisel sihtis esinejaid 20 telekaamerat, ja Maria esinemine meeldis kõigile sedavõrd, et tal paluti videolinti laulda veel ka vana armas "Püha öö". Maria laulis seda laulu Lapimaa lumenetuisus 8aastase itaalia poisi Fabio

abiga itaalia keeles. Seda videolinti nägid itaalia lapsed jõululaupäeval oma televiisorite ekraanidel. Kahjuks ei saanud Maria ise jõuludeks Itaaliasse sõita, kuid loodetavasti pääseb ta sinna varakevad – kutse Bologna laulufestivalile on olemas. Ole vapper, Maria!

Kui noorelt saame rattad alla?

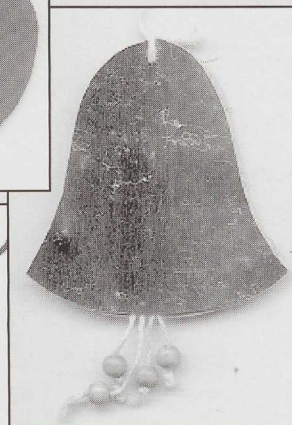
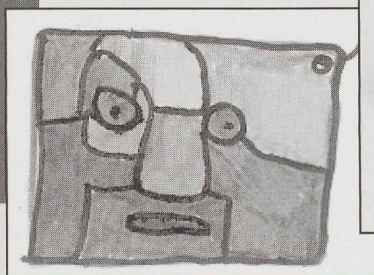


Hea Lapse
helkurivõistlusel
auhinnatud tööd.

Taanlased ja hollandlased ütlevad, et nende lapsed istuvad jalgratta selga kohe, kui jalad alla saavad, norralased kinnitavad sama suuskade kohta. Ega's meigi hädisemad ole – nii mõnedki poisid tunnevad isegi tsikleid ja autosid paremini kui paljud suured mehed! Ainult et ega ikka seitsme aastaselt autorooli istuda ei maksa:

igal asjal oma aeg.

Vaatame, mis vanuses mootorsõidukeid seaduse järgi juhtida tohib.



16 aastaselt võib taotleda juhiluba

- 125 cm³ mootorratta juhtimiseks;
- kuni 550 kg kolme- või neljarattalise auto juhtimiseks.

18 aastaseks saades on Sul juba eelnevatele lisaks võimalik taotleda juhiluba

- mootorsõiduki juhtimiseks;
- sõiduauto juhtimiseks;
- veoauto juhtimiseks.

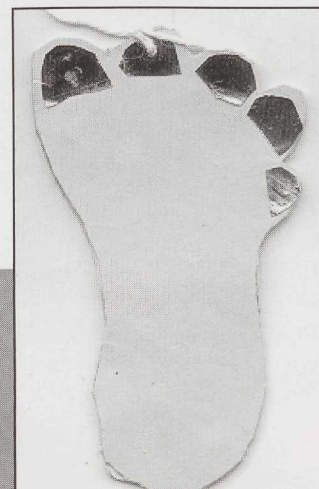
21 aastased võivad lisaks eelnevatele saada juhiloa

- reisijate veoks ettenähtud sõiduki juhtimiseks – nooremad bussiroolis istuda ei tohi!

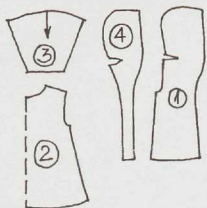
Kuid ka 16 aastaselt on Sul juba lootus saada juhiluba

- sõiduauto juhtimiseks;
- alla 7500 kg veoauto juhtimiseks.

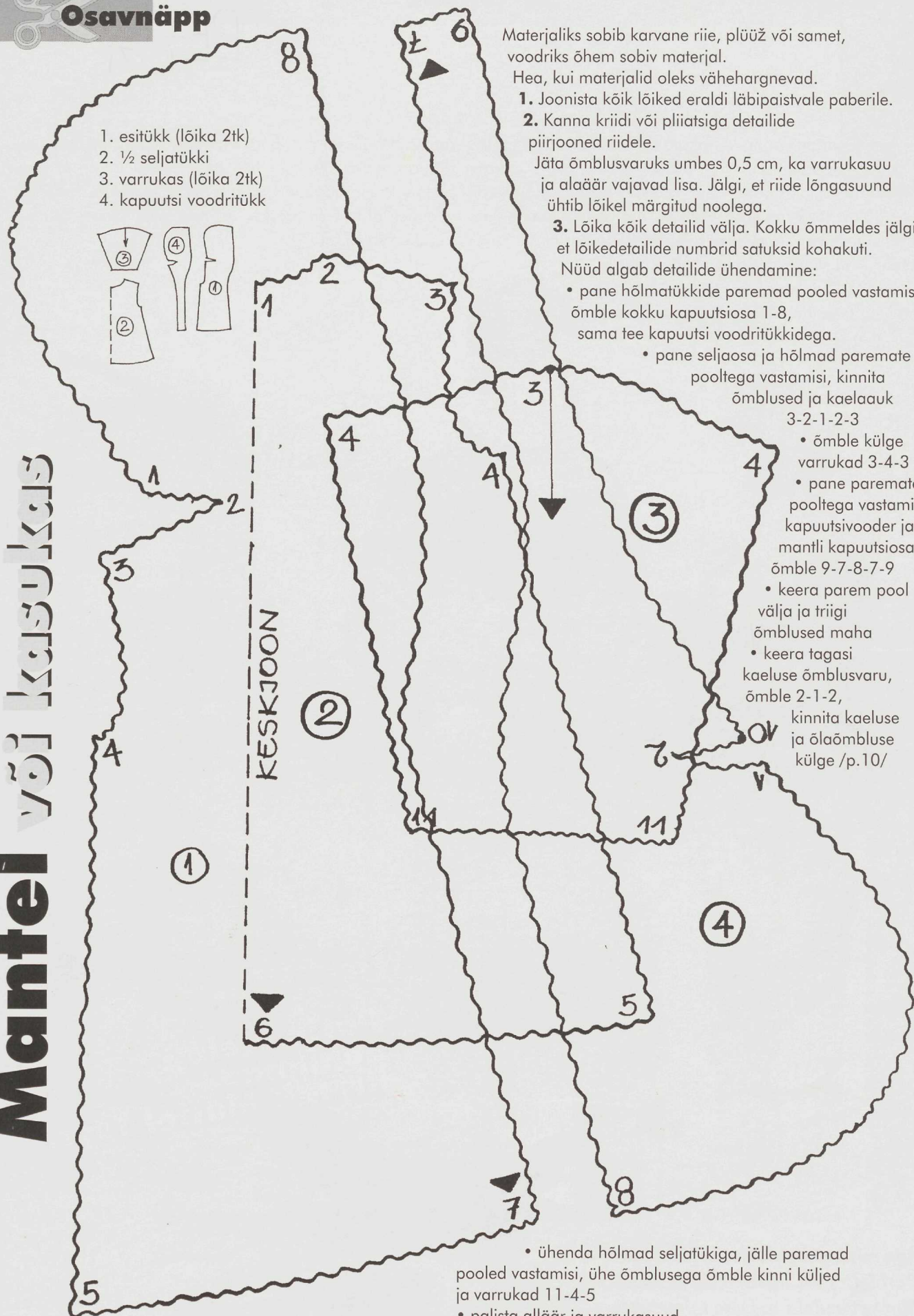
Ainult et see juhiluba on siis nn. "piiratud juhtimisõigustega" – see tähendab, et autos peab juhi kõrval istuma lapsevanem või mõni isa-ema hea tuttav, kellel on selja taga vähemalt 2 aastased autojuhikogemused.



1. esitükk (löika 2tk)
2. ½ seljatükki
3. varrukas (löika 2tk)
4. kapuutsi voodritükk



Mantel või kampsuks



Materjaliks sobib karvane riie, plüüž või samet, voodriks õhem sobiv materjal.

Hea, kui materjalid oleks vähehargnevad.

1. Joonista kõik lõiked eraldi läbipaistvale paberile.
2. Kanna kriidi või pliiaitsiga detailide piirjooned riidele.

Jäta õmblusvaruks umbes 0,5 cm, ka varrukasuu ja alaäär vajavad lisa. Jälgi, et riide lõngasuund ühtib lõikel märgitud noolega.

3. Lõika kõik detailid välja. Kokku õmmeldes jälgi, et lõikedetailide numbrid satuksid kohakuti.

Nüüd algab detailide ühendamine:

- pane hõlmätükkide paremad pooled vastamisi, õmble kokku kapuutsiosa 1-8, sama tee kapuutsi voodritükkidega.

- pane seljaosa ja hõlmad paremate pooltega vastamisi, kinnita õmblused ja kaelaauk 3-2-1-2-3

- õmble külge varrukad 3-4-3

- pane paremate pooltega vastamisi kapuutsivooder ja mantli kapuutsiosa, õmble 9-7-8-7-9

- keera parem pool välja ja triigi õmblused maha

- keera tagasi kaeluse õmblusvaru, õmble 2-1-2,

- kinnita kaeluse ja õlaõmbluse külge /p.10/

- ühenda hõlmad seljatükiga, jälle paremad pooled vastamisi, ühe õmblusega õmble kinni küljed ja varrukad 11-4-5

- palista alläär ja varrukasuid
- tiki läbi reväärid ja kapuutsiäär

Barbie kaunis kehakuju on meelitanud mitmeid maailmakuulsaid moefirmasid nukule rõiva-kolleksioone välja mõtlema. Nukk sai uhkeid kostüüme nii prantsuse, itaalia, inglise kui ameerika moekunstnikelt. Yves Saint Laurent kinkis Barbiele kalliskivinööpidega õhtumantli, Christian Dior kavandas talle ja Monaco printsessile Carolinele sarnased

musta-rohelisekirjud suure lehviga kaunistatud õhtukleidid, ameerika ehtekunstnik Lee Breward valmistas Barbiele saksa lambakoeraga kameeprossi, mida ümbritsevad neli ehsat smaragdi, ja mäekristallidega kaunistatud pärlikee...



Mannekeen

Barbie

Parimatele
auhinnad
firmalt Mattel Toys!

Aga missuguseid rõivaid pakusid
Barbiele sina, kui oleksid moekunstnik?
Moekavandeid ootame toimetusse
31. märtsiks.

MATTEL

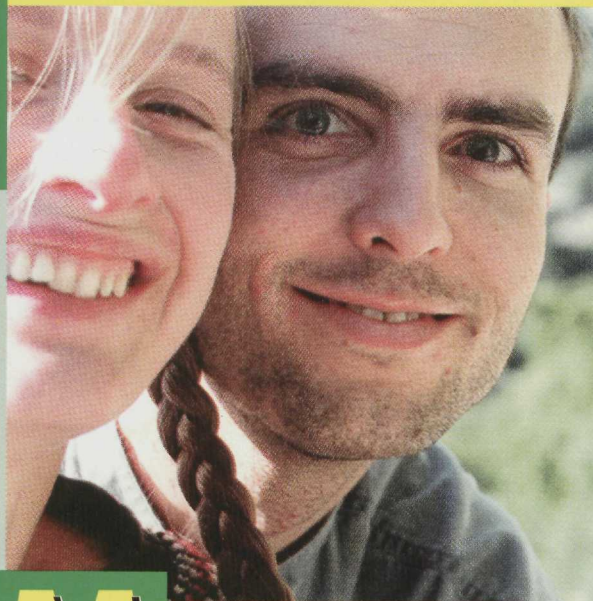
Melisse'i sinise aparaadi pildid

Veebruaris võisid Tallinna Rahvusraamatukogu külastajad näha fuajees toredat pildinäitust "Minu fotod". Värvipiltidelt vaatasid vastu mustaninalised lehmad, Pariisi pargid, kihnu seelikutega noored naised ja kenad kruusid, millesse enne ja pärast pildistamist oli kindlasti mõnus metsmaasikaid korjata. See on väikese fotokunstniku Melisse Chalvini maailm.



O-hoo-

↑ Melisse'i pildistas ta kohalik kolleeg Teet Malsroos



Melisse'ile meeldib pildistada ema ja isa

Melisse sündis 27. detsembril 1993 Pariisis – järelikult on ta praegu nelja aastane, näituse pildid tegi ta aga kolmesena. Kui küsisin Melisse'ilt, missuguse aparaadiga ta oma pildid tegi, jäi tüdruk hetkeks mõttesse ja vastas siis põiklemata: "Sinise aparaadiga!"

Melisse'le meeldib kõige enam pildistada oma peret: prantslasest isa ja eestlasest ema. Pildistama õpetas teda ema, kes on ametilt graafik. Küsin Melisse'ilt, kas ta käib päev

otsa, aparaat käes. Melisse naerab ja teatab, et päeval käib ta koolis. Tegelikult on prantslaste "l'ecole maternel" (emade kool) rohkem lasteaed. On ikka üsna haruldane asi, et lasteaialapsel on selja taga juba kolm isiknäitust – enne Rahvusraamatukogu olid ta fotod üleväl Pärnus Chaplini keskuses ja Läti pealinna Riias Goethe Instituudis.

Võib-olla saab Melisse'ist filmikunstnik nagu ta vanaisa Mark Soosaar? Selle kohta ei oska tüdruk midagi arvata: esialgu on talle kõige tähtsam see, et näituste avamispidudel ei läheks kaduma kaisuloom – väike asjalik valge karu, kelle nimi ongi Karu, (ainult et hääldama peab seda veidi põriseva prantsuse r-ga).

Leelo Tungal





Kirjanurk

Ah, elu on täis kannatusi!
Eelmise "Hea Lapse"
võistluste võitjate nimed
saad teada ajakirja
järgmises numbris! Ükskord
me loeme neid niikuinii!

Hei, lugeja!



Ootame sinu arvamust,
 selle kohta, kelle fotodega
 staarienteid tahaksid
 endale valmistada!
 Triibu-Liinel on fotoaparaat
 juba valmis pandud!

Staariente

Ajakirja sisekaanel olevatest sõõridest saad valmistada vahva ehte kaelariputamiseks. Selle valmistamiseks lõika paksemast papist välja kolm ühesuurust (läbimõõt 4 cm) rõngast.

Kaelariputamiseks sobib nahast (või ka mõnest muust materjalist, kuid kindlasti lame) pael. Nahkpaela saad ka ise nahatükist välja lõigata. Pane nahk paksule pappalusele ja lõika metalljoonlaua abil õhukese terava noaga välja vajaliku hulga paelu. Ühenda paelad omavahel **ÕIGE SÕLMEGA** (joon.2). Paela läheb vaja umbes 1 m.

Nüüd lõika kolmandast papprattast välja joonisel 1 näidatud tükid. Liimi papitükid ja paelad esimesele alusele. Teine rõngas kleebi katteks kõige peale. Pane oma meisterdus mõneks ajaks vajutise alla.

Viimistluseks värv ümara ehte küljed ja servad viltpliiatsiga tumedaks. Igas ajakirjas ilmuv staaripilt ja selle tagune kleebi ehte aluse mõlemale poolele. Kui paelad paberiga kenasti ära katta, võid tugevduseks pildile pisut juukselakki peale lasta.

Varu kannatust, kuni üks pool ära kuivab – alles seejärel keera ehtel lakkimiseks teine külg!

Gled-Airiin Saarso

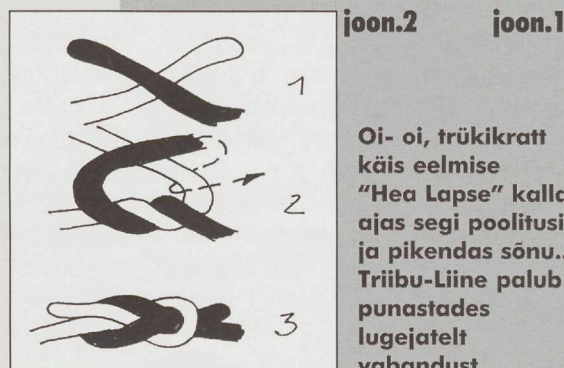
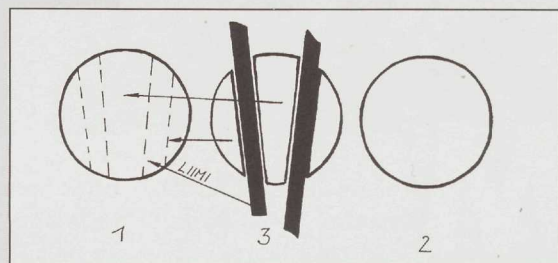
Tere "Hea Lapse" toimetaja!

Teie ajakirjas on igasugu huvitavaid asju, aga miks te ei kirjuta sellest et rikkad on vastikud! Meie klassis on üks väga rikas poiss, kes tuleb iga päev kooli 500krooniseaga. Siis ta ostab selle eest nätsu ja küpsist ja pärast viskab ülejäänud raha klassis laiali ja mõned krabinaga püüavad neid. Ja siis see poiss irvitab. See on väga vastik, sest mõnikord meil pole kodus ka raha, aga meie pinksiiga pole siiani 10 krooniseid püüdma läinud. Õpetaja ainult naeris, kui me talle seda rääkisime. Ja ütles, et kaebamine pole ilus. Selle poisi isa on rikas, tast räägitakse televiisoriski. Vahel ei taha ma selle poisi pärast kooli minnagi. Kirjutage sellest, aga ärge nimesid avaldage, muidu läheb veel hullemaks.

C. (12 a.)

Armas C! Nagu näed, ei avalda me nimesid – seda enam, et me neid ei teagi! Oleksid võinud meile ka varjunime all kirjutada – see jänuks saladuseks. Sinu probleem on tõsine ja ilmselt üpris haruldane, sest paljudest meil selliseid lapsi on, kes kooli nii palju raha kaasa saavad võtta. Olen ka ise sõltunud sellistest inimestest, kelle jaoks pole muul peale raha tähendust: – aga täiskasvanuna sain neist lahku lüüa, maksis see mis maksis. Õpilastega on asi keerulisem... Arvan, et õpetajaga annab asjast ikka rääkida – küllap ta siiski mõistab teid. **AGAMIDA ARVAVAD C. MUREST MEIE LUGEJAD?** Andke nõu!

Toimetaja



joon.2 **joon.1**

Oi- oi, trükikratt käis eelmise "Hea Lapse" kallal, ajas segi poolitusi ja pikendas sõnu... Triibu-Liine palub punastades lugejatelt vabandust.

Mikroskoop avastati riidepoes!

Imet küll – mikroskoobi avastaja polnud ei arsti- ega loodusteadlane, vaid hoopis 1600ndatel aastatel riidepoes töötanud hollandlane Anton van Leeuwenhoek! Antoni tööks oli suurendusklaasi abil kangaste kvaliteedi uurimine. Aga luubist mees kava lugu ei pidanud: ta oli kindel, et on võimalik paremaidki riistu ehitada. Mõeldud – tehtud! Riidepoemehe leiutis sai nimeks mikroskoop. (Mikros tähendab kreeka keeles väikest, skopeo – vaatan.)

Kuna müüja abilisele Anton van Leeuwenhoekile ei meeldinud luubiga töötada, võttis ta kätte ja leiutas mikroskoobi.

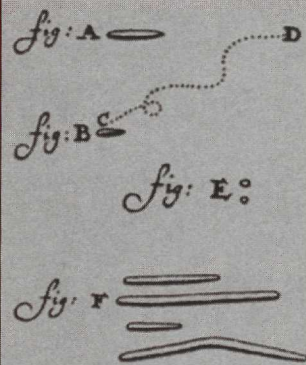
Van Leeuwenhoecki ehitatud mikroskoop on muidugi praeguste optiliste riistadega võrreldes algeline, ometi sai kaupmehes sellist tunnustatud teadlane. Mees uuris mikroskoobi abil suure huviga kõike, muuhulgas ka hambaarki, millega ta äsja oli hambaid urgitsenud. Mikroskoop näitas, et puutikk kubises pisiolenditest, keda paistis olevat rohkem kui Madalmaades elanikke... Londoni Kuninglikule Teadusühingule teatas van Leeuwenhoek 1675. aastal, et algolendeil, keda ta mikroskoobi abil uuris, on nii jalad, sarved kui saba, ja et tegelikult on nad ligi tuhat korda pisemad kui täisilm...

Tänu Hollandi kangasorteerija leiutisele said teadlased uurida olevusi, millest neil seni polnud halli aimugi. Kulus aga mitu sajandit, kuni

Esimene mikroskoop oli kaasas-kantav riistapuu.



targad mehed hakkasid aimama, et mikroskoobi abil nähtavad pisiputukad võivad olla koguni haiguste tekitajad.



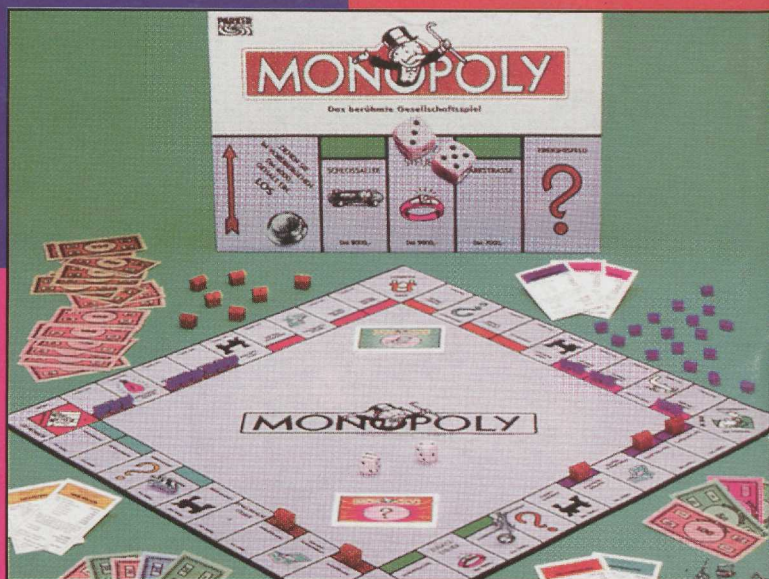
↑ Van Leeuwenhoecki joonistused olevustest, kes on "tuhat korda pisemad kui täisilm".



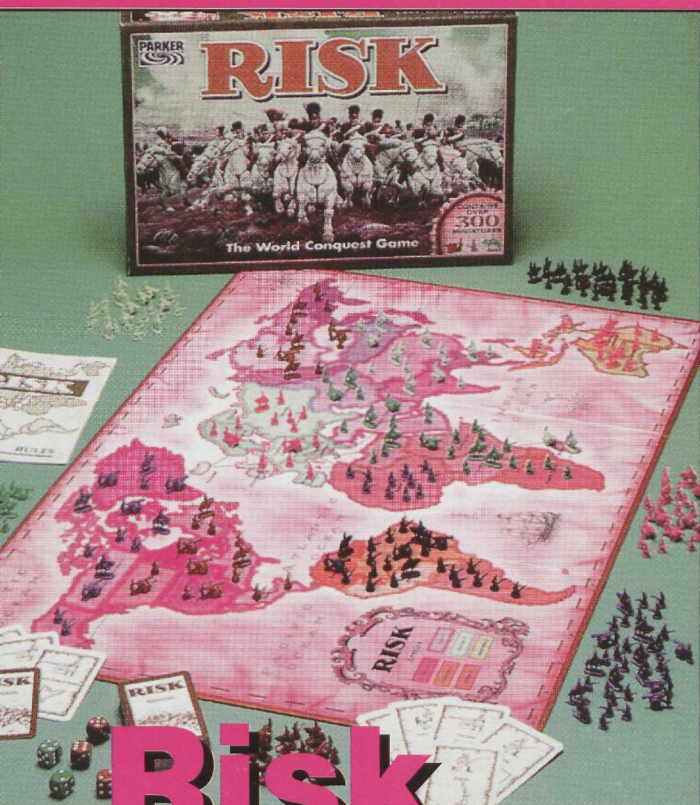
Esitleme Teile maailma populaarsemat lauamängu **MONOPOL!**

PE $\frac{B}{2}$ 1378 97,3

MONOPOLI mängides õpid huvitavas mänguvormis tundma turumajanduse üldpõhimõtteid.



Monopoli on toodetud alates 1935. aastast ning seda müüakse 75 riigis!



Risk arendab Sinus loogilist mõtlemist, õpetab vastu võtma otsuseid ning nende eest vastutama.

Risk on klassikaline mäng sõjastrateegiast.

Siis, kui mängid Riski, pole ohtlik miski!